

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Bakalářská práce

Martina Scheibová

Uplatnění informačních profesionálů v podnikové sféře

Employment opportunities for information professionals in corporate sector

Praha, červenec 2015

Vedoucí práce: PhDr. Hana Slámová, PhD.

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí práce PhDr. Haně Slámové, PhD.
za podporu, cenné rady a připomínky, které mi poskytla v průběhu realizace této práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 28. července 2015

.....

Identifikační záznam:

SCHEIBOVÁ, Martina. Uplatnění informačních profesionálů v podnikové sféře. Praha, 2015. 66 s., vi s. příl. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce PhDr. Hana Slámová, Ph.D.

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá možnostmi uplatnění informačních pracovníků na pracovním trhu v kontextu se současnými možnostmi vzdělávání v této oblasti v České republice. Práce podrobně mapuje kompetence informačních povolání v rámci šesti informačních okruhů a sleduje naše i mezinárodní trendy v této oblasti. V druhé části práce je vyhodnocena přínosnost vybraných odborných předmětů vyučovaných v současnosti v rámci studijního oboru Informační studia a knihovnictví, realizovaném na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v kontextu s potřebami absolventů v podnikové sféře.

Klíčová slova:

informační profesionál, informační specialista, kompetence, vzdělání, zaměstnání, průzkum, analýza

Abstract:

This bachelor thesis is focused on employment opportunities of information professionals in the labour market in conjunction with current educational possibilities in the Czech Republic. The thesis provides a detailed overview of competencies related to information profession within six information areas. Furthermore, it also monitors local and international trends in this field. The second part aims to evaluate usefulness and practicality of selected professional courses currently offered within the Information studies and librarianship at the Faculty of Arts at the Charles University in relation with the needs of graduates in the corporate sector.

Keywords:

information professional, information specialist, competencies, education, employment, survey, analysis

Obsah

1	Úvod	10
1.1	<i>Kdo jsou informační profesionálové .....</i>	<i>10</i>
1.2	<i>Hlavní informační okruhy v dnešní informační společnosti.....</i>	<i>12</i>
1.3	<i>Podrobnější pohled na vybraná informační povolání v českém prostředí ..</i>	<i>16</i>
2	Kompetence informačních profesionálů.....	19
2.1	<i>Kompetence dle Národní soustavy kvalifikací.....</i>	<i>19</i>
2.2	<i>Kompetence pro informační profesionály .....</i>	<i>22</i>
3	Vzdělávání informačních profesionálů	25
4	Potřeby trhu práce	29
4.1	<i>Průzkum potřeb zaměstnavatelů ve znalostním sektoru .....</i>	<i>29</i>
4.2	<i>Doporučení zaměstnavatelů vzdělávacím institucím.....</i>	<i>30</i>
5	Praktická část.....	33
5.1	<i>Předmět a cíle průzkumu .....</i>	<i>33</i>
5.1.1	<i>Výzkumný cíl .....</i>	<i>33</i>
5.1.2	<i>Výzkumné otázky .....</i>	<i>33</i>
5.1.3	<i>Formulace hypotéz .....</i>	<i>33</i>
5.1.4	<i>Výzkumný vzorek .....</i>	<i>34</i>
5.1.5	<i>Metoda získávání dat a návratnost .....</i>	<i>34</i>
5.1.6	<i>Pilotní studie .....</i>	<i>35</i>
5.2	<i>Vyhodnocení výsledků průzkumu.....</i>	<i>35</i>
5.3	<i>Závěry průzkumu .....</i>	<i>59</i>
6	Závěr	61
7	Seznam použité literatury	62
8	Seznam tabulek	65
9	Seznam obrázků.....	65
10	Seznam grafů	66
	Příloha 1.....	i
	Příloha 2.....	ii
	Příloha 3.....	iii
	Příloha 4.....	iv

Seznam zkratek

CILIP	Chartered Institute of Library Information Professionals
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČR	Česká republika
DiS	Diplomovaný specialista
EQF	European Qualifications Framework
EU	Evropská unie
FF UK	Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
IFLA	International Federation of Library Associations
INSK	Informační studia a knihovnictví
IS/ICT	Informační systémy/Informační a komunikační technologie
IT	Informační technologie
NSK	Národní soustava kvalifikací
NSP	Národní soustava povolání
RSS	Rich Site Summary/RDF Site Summary
SLA	Special library association
TDKIV	Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy
USA	Spojené státy americké
VOŠ	Vyšší odborná škola

Předmluva

Téma bakalářské práce jsem si zvolila na základě svého profesního působení v oddělení informačního a znalostního managementu významné mezinárodní poradenské společnosti. Problematika uplatnění informačních profesionálů v dnešní společnosti je mi proto velice blízká a její zpracování formou bakalářské práce mi nabídlo zajímavou možnost dalšího rozšíření mých znalostí o tomto velmi dynamickém oboru.

Mým původním záměrem bylo zmapovat informační profesi a porovnat požadavky na práci informačního profesionála v minulosti a v současnosti, a také se zaměřit na očekávané požadavky zaměstnavatelů na pracovníky v budoucích letech. V průběhu přípravy jsem však zjistila, že vybrané téma je nastaveno velmi široce a je proto mimořádně obtížné zpracovat v plné výši v rozsahu bakalářské práce tak, jak jsem si původně zadala do anotace.

Po dohodě s vedoucí práce jsem se rozhodla téma zúžit a zaměřit se jen na oblast informačních profesionálů v soukromé sféře, tedy oblast, ve které také sama působím. Vzhledem k mé dlouholeté praxi v oblasti informačního managementu podniku, jsem za dobu svého působení získala kontakty na mnoho informačních pracovníků působících v různých společnostech v soukromém sektoru. A právě na ně jsem zaměřila praktickou část této bakalářské práce a snažila se získat a zhodnotit pohled těchto informačních profesionálů na kompetence vyučované v současné době v rámci studijního programu Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Teoretická část práce obsahuje čtyři kapitoly, které tvoří teoretická východiska pro část praktickou. V úvodu představuji definici informačního profesionála a šest informačních okruhů, v nichž informační profesionálové nacházejí uplatnění. Druhá kapitola se zabývá kompetencemi, v první části představuji kompetence vytyčené Národní soustavou kvalifikací na úrovni vysokoškolského vzdělání, v druhé části dále představuji kompetence definované přímo pro informační profesionály. Ve třetí kapitole předkládám přehled vzdělávacích institucí na terciární úrovni, které u nás v současné době nabízejí studijní programy informačního zaměření. Čtvrtá kapitola je zaměřena na průzkum potřeb trhu práce mezi zaměstnavateli, kteří v závěru rovněž vyjádřili doporučení pro naše vzdělávací instituce.

Praktická část je zaměřena na analýzu výsledků průzkumu mezi informačními profesionály působícími v České republice a jejich pohledu na kompetence potřebné k vykonávání jejich práce.

Práce byla vypracována podle pravidel a metodického pokynu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, který určuje zásady pro zpracování a odevzdání závěrečných prací. Pro citování zdrojů v textu jsem využila tzv. Harvardský styl citování pomocí prvního údaje záznamu a data vydání). Použitá literatura je citována podle platné normy ČSN ISO 690:2011. Seznam použité literatury je řazen abecedně podle prvního údaje záznamu. Vlastní text bakalářské práce od úvodu po závěr má celkem 88 511 znaků, tj. 49 normostran.

1 Úvod

„Vědět kde informace najít a jak je použít – to je tajemstvím úspěchu“, řekl Albert Einstein a tím, podle mého názoru, přesně vystihl podstatu informační profese. V dnešní informační společnosti je profese informačních profesionálů opravdu nezbytná. Informační profesionálové nacházejí uplatnění v mnoha oborech, nejen v tradičních knihovnách, ale například také v organizacích státní správy, v oblasti kultury a v neposlední řadě jsou zastoupeni také v soukromém sektoru, ať již v oblasti služeb či v průmyslu.

Každá organizace potřebuje informační profesionály k tomu, aby dosáhla ve svém oboru předního místa a udržela si konkurenční výhodu. Jedná se jak o veřejné knihovny, kde informační pracovníci poskytují tradiční knihovnické a referenční služby, tak i knihovny odborné, kde jsou informační profesionálové opravdovými experty ve svém oboru. Nejen pro knihovny, ale vlastně pro každou organizaci, která se snaží dosáhnout svých vytyčených cílů, je velmi důležité efektivně řídit informační toky. A právě zde hrají významnou roli informační profesionálové, kteří poskytují podporu při řízení a organizaci informací a informačních zdrojů v rámci institucí, ve kterých působí. Zapojení informačních profesionálů do vnitřních procesů pomáhá organizacím pružně a adekvátně reagovat na jejich informační potřeby. Při své práci by se měli informační pracovníci řídit etickými zásadami, jak při vyhledávání, tak i při správě informací (Abels et al, 2003). Etické zásady jsou definovány například profesní organizací IFLA a jejím Etickým kodexem pro knihovníky a informační pracovníky (IFLA, 2014). V mnoha organizacích je úkolem informačních pracovníků rovněž dohlížet na dodržování etických zásad i ostatními pracovníky v dané organizaci. Významným požadavkem na informační profesionály je neustále rozvíjet své znalosti a dovednosti, aby udrželi krok s nároky dnešní dynamické informační společnosti. Dalším důležitým úkolem informačních profesionálů je informace organizovat, klasifikovat, ukládat a dále sdílet.

1.1 Kdo jsou informační profesionálové

Existuje mnoho definic popisujících, kdo jsou informační profesionálové. V průběhu hledání v různých informačních zdrojích jsem zjistila, že termín je značně nejednotný. Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy TDKIV například definuje pojem informační profesionál poměrně stručně, jako „*profesní kategorii odborných pracovníků,*

kteří vykonávají informační činnost v různých oblastech informačního sektoru” (Planková, 2003). Americká asociace speciálních knihoven (Special Libraries Association) definuje informační profesionály o poznání šířeji: „Informační profesionál ve své práci strategicky používá informace za účelem dosažení cílů své organizace. Informační profesionál toto uskutečňuje převážně díky rozvoji, využití a řízení informačních zdrojů a služeb. Informační profesionál maximálně využívá informační technologie jako nezbytný nástroj k dosažení svých vytyčených cílů“ (Abels et al, 2003). Na základě těchto i mnoha dalších definic můžeme popsat informačního profesionála jako osobu, která pomáhá různým veřejným i soukromým institucím a subjektům strategicky využít dostupné informace jejich vyhledáváním, analýzou a tříděním. Informační profesionál dále poskytuje informační poradenství, rozvíjí a řídí informační zdroje a informační služby.

Mnoho informačních profesionálů, zejména v anglosaských zemích, má specializované vzdělání v oboru informační či knihovní věda – Library and Information Science. Mnoho z nich také průběžně absolvuje specifická školení zaměřená na neustálé zlepšování svých odborných znalostí a dovedností (Spiegelman, Carlson, 2009). Dnes se informační profesionálové nacházejí nejen v klasických veřejných knihovnách či specializovaných odborných knihovnách, ale i ve firemních informačních centrech v soukromé sféře - v tzv. informačně-výzkumných centrech (Information Research Centres), či znalostních centrech (Knowledge Centres), dále rovněž v institucích státní správy – na ministerstvech, úřadech státní samosprávy a v dalších obdobných institucích. Informační profesionálové jsou potřeba všude tam, kde se v naší činnosti spoléháme na informace.

Informační profesionály však nelze definovat pouze podle místa jejich působnosti, ale spíše podle jejich profesionálních kompetencí a odborné kvalifikace, které využívají při své práci. Podle výsledků nedávné studie provedené americkou Asociací odborných knihoven SLA (Lachance, 2009) bylo zjištěno, že osoby působící na úrovni středního managementu stráví až 25% svého času vyhledáváním informací potřebných pro svou práci. A více než polovina z těchto oslovených osob potvrdila, že informace, které se jim podařilo najít, nebyly téměř vůbec užitečné. Také manažeři působící ve vrcholových funkcích stráví velkou část svého času vyhledáváním informací potřebných pro jejich další strategická rozhodnutí. Podle studie se jedná o více než 21 hodin týdně, které vrcholoví manažeři stráví vyhledáváním takových informací. Dvě třetiny z oslovených manažerů potvrzují,

že informace jsou zcela nezbytné pro vytváření strategických rozhodnutí. Jen velmi malé procento z těchto manažerů však tvrdí, že je pro ně jednoduché nalézt relevantní informace.

A zde právě vzniká možnost uplatnění pro informační profesionály, kteří by v takových případech mohli pomoci dodat relevantní informace v optimálním čase a za efektivního využití dostupných informačních zdrojů. Informační profesionálové umí relevantní, ověřitelné a spolehlivé informace nejen vyhledat, ale nalezené informace dokáží také dále zpracovat a srozumitelně interpretovat v kontextu. Dále poskytují přidanou hodnotu tím, že díky svým znalostem a dovednostem mohou lépe ověřit jejich informační hodnotu. Díky těmto dovednostem se dnes informační profesionálové stávají nezbytnými pro velké množství organizací a institucí, kterým tím mohou pomoci významně uspořít čas a náklady.

1.2 Hlavní informační okruhy v dnešní informační společnosti

Dnešní společnost využívá služeb informačních profesionálů napříč celým spektrem sektorů národního hospodářství, od vědy a kultury, přes společenskou správu, až po informační služby v soukromém sektoru. A právě na základě funkčního zaměření jednotlivých sociálně ekonomických oblastí vymezil docent Vlasák šest základních informačních okruhů, které nejvíce poskytují pracovní uplatnění moderně vzdělaným informačním profesionálům (Vlasák, 2001). K uvedeným základním okruhům soudobého světového informačního sektoru jsem připojila jejich stručnou charakteristiku a rovněž příklady konkrétních pracovních pozic, ve kterých mohou informační profesionálové najít uplatnění.

- **Okruh hromadných sdělovacích prostředků**

V oblasti masmédií zajišťují informační profesionálové informační podporu mnoha žurnalistickým profesím. Kromě hlavního úkolu publicistiky, tj. zveřejňování informací, je zde velmi důležitým aspektem také verifikace informací a informačních zdrojů. Masmédia disponují primárními i sekundárními informačními fondy a informační profesionálové jsou zapojeni již od počátečního procesu akvizice, přes jeho katalogizaci a indexaci, až po rešeršní činnost a vytváření informačních analýz. Jako zástupce povolání příslušející k tomuto okruhu můžeme uvést celou řadu informačních profesionálů, rešeršérů, webových editorů, specialistů na public relations apod.

- **Okruh archivních informačních fondů**

Práce informačních profesionálů působících v oblasti archivnictví náleží do teoretické základny informační vědy. Hlavním posláním institucí působících v rámci tohoto informačního okruhu je uchovávání dokumentů. Úkolem informačních profesionálů v této oblasti je budování a správa historických fondů, tedy nejen ochrana dokumentů před ztrátou či zničením, ale také zajištění jejich uložení tak, aby je v budoucnu bylo možné dohledat a v případě potřeby i zpřístupnit. Hlavními představiteli povolání v tomto okruhu jsou bezpochyby archiváři, vědečtí pracovníci z oblasti knihovnědy, ale i informační pracovníci zabývající se digitalizací fondů.

- **Okruh informací ve společenské správě**

Hlavním posláním informačních profesionálů působících ve společenské správě je budování primárních a sekundárních informačních fondů v rámci vládních organizací i regionálních samospráv. Jejich dalším významným úkolem je například zajištění přístupnosti informací veřejné povahy občanům prostřednictvím informačních center na úrovni jednotlivých úřadů a institucí. Zde se informační profesionálové uplatňují zejména jako vedoucí informačního centra, databázoví a informační analytici či pracovníci v oboru správy obsahu internetových stránek.

- **Okruh hospodářských informací**

V oblasti hospodářství najdou informační profesionálové uplatnění ve všech jeho oborech. Jedná se zejména o strategické plánování, analýzy trhů, burzovní podnikání, bankovníctví a finančnictví, a rovněž v rámci poradenských služeb pro organizační řízení. Uplatní se jak v rámci řídicích složek přímo v jednotlivých organizacích, tak i ve specializovaných zpravodajských agenturách a ve velkých informačních databázových centrech. K zástupcům povolání spadajících do tohoto okruhu můžeme zařadit informační manažery, informační specialisty, rešeršéry, specialisty na konkurenční zpravodajství, podnikové knihovníky, správce webu, manažery webového obsahu, webové editory a mnoho dalších.

- **Okruh informací ve vědě a technickém rozvoji**

Charakteristické pro tento okruh je jeho jasně vyhraněná institucionální struktura, tvořená zejména vědeckými a odbornými knihovnami a informačními středisky a ústavy.

Informační profesionálové zde působí jak v tradiční knihovnicko-bibliografické roli, ale také v roli dokumentační a v roli studijně-rozborové. Specifická povolání pro tento okruh můžeme považovat speciální knihovníky, rešeršéry, manažery informačních a znalostních středisek apod.

- **Okruh informací působících v kultuře a umění**

Informační profesionálové se v této oblasti zabývají činnostmi, které zajišťují uchovávání, pořádání a napomáhání zpřístupňování uměleckých děl a dalších kulturních statků. Fungují zde nejen jako zprostředkovatelé, ale zároveň poskytují odborné rady s cílem obohatit volný čas občanů. I v rámci tohoto okruhu jsou dnes kromě tradičních metod využívány moderní informační a komunikační technologie. Mezi možná povolání v tomto okruhu patří knihovníci, dokumentaristé, správci sbírek či weboví editoři.

Uvedená povolání jsem k jednotlivým okruhům přiřadila jen pro ilustraci. V praxi nejsou vždy svázána jen s jedním okruhem, ale v mnoha případech se prolínají napříč různými okruhy, a tak jednotlivé informační profese naleznou uplatnění hned v několika okruzích najednou. Přestože se úloha informačních profesionálů v rámci jednotlivých povolání může značně lišit, existuje zde společný základ, který by měli všichni informační profesionálové ovládat a dodržovat. Ten definuje docent Vlasák jako „*umění koncepce budování primárního dokumentového fondu, akvizice, katalogizace, obsahové analýzy pro potřeby zpětného vyhledání podle věcných kritérií, organizování sbírky pro účely jejího fyzického zpřístupnění formou výpůjčky, řízení výpůjčního protokolu a také znalost sociálně psychologických zásad umění jednat se čtenářem, resp. uživatelem či klientem*“ (Vlasák, 2001).

Vzhledem k tomu, že tato práce je zaměřena zejména na podnikové informační profesionály, ráda bych podrobněji zmínila oblast podnikového informačního managementu, který spadá do okruhu hospodářských informací. Informační profesionálové působící v podnikové sféře v rámci své práce vyhledávají, zpracovávají a dále šíří externí a interní informace, jež jsou potřebné k plnění cílů organizace, ve které působí. Tohoto dosahují zejména efektivním rozvojem a řízením informačních zdrojů a služeb. K dosažení svých úkolů dnes informační profesionálové využívají celou škálu informačních zdrojů, od předplacených dokumentografických a faktografických databází, poskytovaných velkými

databázovými centry, až po různé nástroje otevřeného internetu. V posledních letech informační profesionálové také stále častěji využívají i nástroje webu 2.0, jako jsou sociální sítě, blogy či odběr novinek prostřednictvím RSS kanálů (Lexis Nexis, 2014). Mezi informační profesionály, poskytující informační podporu v rámci podnikového informačního managementu, řadíme nejen tradiční knihovníky podnikových knihoven a rešeršéry, ale také mnoho dalších informačních pozic nové generace, jako jsou informační specialisté, znalostní manažeři, web developeři, informační zprostředkovatelé neboli informační brokeři, informační konzultanti, správce webu, či specialista na konkurenční zpravodajství a mnoho dalších.

Problematikou informačního managementu se v poslední době zabývá mnoho odborníků a organizací. Podle bývalé prezidentky již výše zmíněné Asociace odborných knihoven (SLA) Deborah Huntové se informačním managementem rozumí „*využití dostupných informací v řídicích a rozhodovacích procesech organizace*“ (Huntová, 2010). Huntová dělí informační management podniku do čtyř hlavních oblastí. A právě v těchto oblastech nachází uplatnění stále více informačních profesionálů:

- **Správa dokumentů** (Document Management) – zahrnuje indexaci, vyhledávání, zakládání dokumentů, kontrolu jejich verzí, uchovávání dokumentů a jejich poskytování v rámci organizace. Toto vše se týká nejen tištěných, ale samozřejmě i digitálních dokumentů
- **Řízení podnikového obsahu** (Enterprise Content Management) – zahrnuje strategie, metody a nástroje používané k zachycení, řízení, uchovávání a prezentaci obsahu a dokumentů, týkajících se organizačních procesů.
- **Správa záznamů** (Records Management) – je definováno jako systematický proces ukládání, uchovávání dokumentů v průběhu celé jejich „životnosti“, včetně nastavení pravidel na jejich dlouhodobé archivování. Dále zajišťuje soulad s právními, regulativními a ostatními firemními předpisy a směnicemi.
- **Řízení znalostí** (Knowledge Management) – jedná se o proces, který organizacím pomáhá vytvářet přidanou hodnotu z jejich intelektuálního kapitálu (know-how). To nejčastěji zahrnuje sběr vnitrofiremních informací, jejich indexaci, ukládání a zajištění jejich sdílení, včetně zajištění ochrany důvěrných dat.

1.3 Podrobnější pohled na vybraná informační povolání v českém prostředí

V České republice vzniká od roku 2007 Národní soustava povolání (NSP), databáze povolání a typových pozic, které jsou v současnosti uplatnitelné na trhu práce v České republice. Garantem NSP je Ministerstvo práce a sociálních věcí, přičemž vlastní katalog jednotlivých povolání a typových pozic sestavují tzv. Sektorové rady. Sektorové rady jsou sdružení zkušených odborníků za jednotlivá odvětví a sektory, zástupců zaměstnavatelů, profesních organizací i vzdělavatelů. Národní soustava povolání poskytuje informace o povoláních a typových pozicích, které se v současné době vyskytují na trhu práce. Databáze je volně přístupná na internetu, avšak není ještě zdaleka kompletní a k doplňování stále nových pracovních pozic dochází průběžně.

Národní soustava povolání vychází z národní statistické klasifikace zaměstnání CZ-ISCO¹, která má deset hlavních kategorií. Základní kategorie jsou podrobněji členěny do 46 odborných směrů, které reprezentují jednotlivá odvětví a sektory. V rámci jednotlivých směrů získáme přehled všech povolání a typových pozic relevantních pro daný odborný směr. V současné době databáze obsahuje 1266 povolání a 1783 typových pozic. Dle definice NSP je **povolání** „*standardizovaný souhrn pracovních činností podle jejich obvyklého seskupení na trhu práce, jejichž výkon předpokládá určitou odbornou a další způsobilost*“. **Typová pozice** je skupina pracovních činností, které spadají pod jednotlivá povolání. Každé povolání i typová pozice mají v databázi vlastní Kartu, která vždy obsahuje stručný popis, seznam relevantních pracovních činností, kvalifikační předpoklady pro výkon tohoto povolání a v neposlední řadě také specifikace požadovaných obecných a odborných kompetencí.

Karta informačního profesionála či informačního specialisty zatím v současné době v databázi není zahrnuta, nicméně je pravděpodobné, že bude v dostupné době zpracována a umístěna v rámci odborného směru Informační služby, publicistika. Snažila jsem se identifikovat povolání a typové pozice, které se profesi informačního profesionála nejvíce blíží. Potenciálně příbuzné pracovní pozice se vyskytují ve dvou odborných směrech. Jedná se o Informační technologie a Umění a kultura, jež jsou více zaměřeny na informační technologie a na klasické knihovnické obory.

---

¹ CZ-ISCO byla vypracována na základě mezinárodně uznávaného standardu klasifikace zaměstnání International Standard Classification of Occupations ISCO.

	Kvalifikační úroveň ²	Povolání	Typová pozice
Umění a kultura	EQF 5	Knihovník	- Knihovník akvizitér - Knihovník katalogizátor - Knihovník pracovník správy fondů - Knihovník v knihovně pro děti - Knihovník v přímých službách - Referenční knihovník
		Samostatný knihovník	- Samostatný knihovník akvizitér - Samostatný knihovník katalogizátor - Samostatný referenční knihovník
	EQF 7	Knihovník specialista	- Knihovník specialista katalogizátor - Referenční knihovník specialista
Informační technologie	EQF 5	Správce databází	
	EQF 6	Analytik IT	- Business analytik - Návrhář databází - Návrhář software
		Samostatný programátor	
		Samostatný správce aplikací	
		Samostatný technik IT	
		Správce báze znalostí	
		Správce operačních systémů a sítí	
		Webdesigner	
	EQF 7	Podnikový architekt IT	
		Programátor analytik	
Specialista správy operačních systémů			
		Webdesigner specialista	

Tabulka 1: Vybraná povolání a typové pozice dle Národní soustavy povolání

Z výše uvedených a již zpracovaných karet povolání a typových pozic je našemu vymezení informačního profesionála v současné době nejbližší typová pozice Business analytik, jež je sice zařazena pod povolání Analytik IT, nicméně popisem jednotlivých pracovních činností se s naším vymezením shoduje ve čtyřech případech.

Business analytik (alternativně též **informační broker**) *analyzuje a navrhuje systém řízení podniku a v jeho rámci podnikové procesy, analytické, plánovací a rozhodovací aktivity. Definiuje jejich podporu prostřednictvím informačních systémů a informačních a komunikačních technologií (IS/ICT). Zabývá se vymezením efektů navrhovaných změn procesů a nasazení IS/ICT jak ex ante tak ex post. Rovněž zajišťuje nasazování/implementaci standardizovaného podnikového software a navrhuje jeho přizpůsobení podnikovým*

² Kvalifikační úrovně dle Evropského rámce kvalifikací jsou představeny v příloze 1

procesům (Národní soustava povolání, 2007). Následující pracovní činnosti se, podle mého názoru, shodují s pracovní náplní informačního profesionála:

- analýza, návrh, dokumentace, standardizace a optimalizace podnikových procesů a podnikové organizace
- analýzy uživatelských požadavků a návrh informatických služeb podporujících podnikové procesy, jednání se zákazníky/uživateli
- analýza a návrh řízení znalostí v organizaci a definování kvalifikačních programů v souvislosti s rozvojem podnikové informatiky
- návrh, vytváření a vyhledávání informačního obsahu (informatických služeb, portálu, webu) na podporu řízení organizace

Lze předpokládat, že Karta povolání Informační profesionál či Informační specialista bude v dohledné době do databáze pracovních pozic doplněna, protože se jedná o povolání v dnešní době velmi žádané v různých odvětvích a sektorech trhu práce.

2 Kompetence informačních profesionálů

Není jednoduché najít správnou definici popisující, co jsou kompetence. Definice existuje velmi mnoho, vyznačují se ovšem odlišným pojetím. Všeobecně kompetencemi rozumíme soubor znalostí, schopností, dovedností a způsobilostí, kterými je člověk vnitřně vybaven, a kterých nabyl v průběhu svého života, ať již díky studiu, či je postupně získával v rámci své pracovní praxe.

2.1 Kompetence dle Národní soustavy kvalifikací

Česká republika se připojila k trendu dalších zemí Evropské unie a v rámci tzv. Boloňského procesu, jehož úkolem bylo sjednocení jednotlivých národních systémů vzdělávání, a rovněž snaha sjednotit kvalifikace získávané ze studia v jednotlivých zemích Evropské unie, se zavázala k vybudování Národní soustavy kvalifikací. Jedná se o registr profesních kvalifikací, které náleží k jednotlivým povoláním, a které jsou registrovány a uznávány zaměstnavateli a institucemi na pracovním trhu v České republice. Hlavním důvodem k tomuto kroku bylo, že profesní kvalifikace a kompetence získávané ze studia v jednotlivých zemích Evropské unie byly nejednotné a netransparentní, a nemohly tak být vzájemně uznávány v rámci EU jako celku.

Národní soustava kvalifikací je budována od roku 2005 a je těsně spjata s výše zmíněnou Národní soustavou povolání. Zatímco NSP obsahuje podrobné informace o jednotlivých povoláních a typových pozicích, NSK poskytuje informace o kompetencích požadovaných v rámci úplných a dílčích profesních kvalifikací. **Úplné kvalifikace** vyjadřují požadované kompetence pro výkon povolání, zatímco **dílčí profesní kvalifikace** popisují, jaké kompetence jsou potřebné pro vykonávání dílčí pracovní činnosti.

NSK je zaměřena na tvorbu profesních kvalifikací, které jsou požadovány v rámci jednotlivých oborů vzdělání na jednotlivých kvalifikačních úrovních dle Evropského rámce kvalifikací. Každá profesní kvalifikace má svůj kvalifikační a hodnotící standard. **Kvalifikační standard** stanoví, jaké má mít pracovník znalosti a dovednosti, zatímco **hodnotící standard** určuje, jak se osvojení těchto znalostí a dovedností bude v praxi ověřovat. Takto vymezené standardy stanoví kompetence, které jsou nutné pro vykonávání jednotlivých profesí, neboli určí, jaké má mít konkrétní pracovník znalosti a dovednosti.

Tyto kompetence jsou celostátně uznávané a jsou v souladu s evropskými směnicemi. Kompetence jsou rozděleny na měkké kompetence, obecné dovednosti a odborné dovednosti a znalosti.

- **Měkké kompetence** jsou způsobilosti, které nejsou závislé na odbornosti, ale vycházejí z určitých obecných schopností daného pracovníka. Jedná se zpravidla o přesnost, pečlivost, srozumitelnost, praktičnost, samostatnost a další.
- **Obecné dovednosti** jsou kompetence, které by měl daný pracovník ovládat nad svoji odbornost, a které jsou současně pro výkon konkrétní pozice nezbytné. Tyto jsou podobně jako měkké kompetence široce přenositelné. Jedná se například o znalost cizích jazyků, efektivní komunikaci, práce s informacemi apod.
- **Odborné dovednosti a znalosti** se týkají konkrétní odbornosti, ve které daný pracovník působí. Jsou to specifické schopnosti potřebné k výkonu konkrétní profese, které vycházejí z profesně zaměřených odborných znalostí. Tyto kompetence tvoří jádro každé profese a jsou nezbytné pro její vykonávání.

Jak již bylo zmíněno výše, karta Informačního profesionála či specialisty v Národní soustavě povolání ještě nebyla zpracována, a proto pro tuto pozici také zatím nebyly definovány konkrétní kvalifikační a hodnotící standardy. V současné době však můžeme využít všeobecně aplikovatelné kvalifikace, které definují znalosti, schopnosti a dovednosti definované Národními deskriptory českého kvalifikačního rámce, který vychází mj. také z již výše zmiňovaného Evropského kvalifikačního rámce.

Každá z osmi úrovní kvalifikací je definována souborem tzv. deskriptorů, které vytyčují vzdělávací výsledky, jež odpovídají kompetencím na jednotlivých vzdělanostních úrovních národního systému kvalifikací. Každý deskriptor podrobně definuje obvykle požadované výsledky a schopnosti, které jsou rozděleny do třech oblastí - odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti. **Odbornými znalostmi** jsou zde míněny znalosti teoretické či faktické, které patří do oboru práce či studia a zahrnují kritické chápání teorií a zásad. **Odborné dovednosti** jsou zde vyjádřeny jako pokročilé kognitivní a praktické dovednosti. Jedná se například o používání logického a tvůrčího myšlení, či manuální zručnost při používání různých nástrojů a přístrojů potřebných pro vykonávání konkrétní

činnosti. **Obecné způsobilosti** jsou zde definovány ve smyslu odpovědnosti, samostatnosti a schopnosti řídit.

Úroveň	Odborné znalosti	Odborné dovednosti	Obecné způsobilosti
<i>Absolventi studijního programu na této úrovni vzdělání</i>			
EQF 6	<p><i>prokazují:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - široké znalosti a porozumění předmětu a rozsahu daného oboru - široké znalosti teorií, konceptů a metod oboru - porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití teorií, konceptů a metod oboru v praxi 	<p><i>umí:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - s využitím odborných znalostí na základě rámcově vymezeného úkolu řešit praktické problémy v oboru - vyhledat, utřídit a interpretovat informace relevantní pro řešení vymezeného praktického problému - použít některé základní výzkumné postupy oboru v rozsahu potřebném pro řešení praktických problémů v oboru 	<p><i>jsou schopni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně a odpovědně se rozhodovat v jen částečně známých souvislostech na základě rámcového zadání - dle rámcového zadání a přidělených zdrojů koordinovat činnost týmu a nést odpovědnost za jeho výsledky - do řešení problémů zahrnout úvahu o jejich etickém rozměru - srozumitelně a přesvědčivě sdělovat odborníkům i laikům informace o povaze odborných problémů a vlastním názoru na jejich řešení - srozumitelně shrnout názory ostatních členů týmu - používat své odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti v alespoň jednom cizím jazyce - samostatně získávat další odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti na základě především praktické zkušenosti a jejího vyhodnocení, ale také samostatným studiem teoretických poznatků oboru
EQF 7	<p><i>prokazují:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - široké a/nebo hluboké znalosti a porozumění předmětu a rozsahu oboru odpovídající soudobému stavu poznání - široké a/nebo hluboké znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám odpovídající soudobému stavu poznání v oboru - porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití poznatků souvisejících oborů 	<p><i>umí:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - s využitím odborných znalostí samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit teoretický nebo praktický problém v oboru - samostatně a tvůrčím způsobem řešit komplexní problém s použitím vybraných teorií, konceptů a metod oboru - použít některé z pokročilých výzkumných postupů v oboru způsobem umožňujícím získávat nové původní informace 	<p><i>jsou schopni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně a odpovědně rozhodovat v nových nebo měnících se souvislostech nebo v zásadě se vyvíjejícím prostředí s přihlédnutím k širším společenským důsledkům rozhodování - dle vyvíjejících se souvislostí a dostupných zdrojů vymezit zadání pro odborné činnosti, koordinovat je, a nést konečnou odpovědnost za jejich výsledky - samostatného řešení etického problému - srozumitelně a přesvědčivě sdělovat odborníkům i širší veřejnosti vlastní odborné názory - používat své odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti v alespoň jednom cizím jazyce - plánovat, podporovat a řídit s využitím teoretických poznatků oboru získávání dalších odborných znalostí, dovedností a způsobilostí ostatních členů týmu

Tabulka 2: Deskriptory Národní soustavy kvalifikací na vybraných vzdělanostních úrovních EQF

Vzhledem k tomu, že k vykonávání profese informačních profesionálů se předpokládá absolvování kvalifikační úrovně Evropského kvalifikačního rámce EQF 6

a EQF 7, tedy vyšší odborné či vysokoškolské bakalářské vzdělání pro úroveň EQF 6 nebo vysokoškolské magisterské vzdělání na úrovni EQF 7³, výše uvedená tabulka představuje deskriptory vzdělávacích výsledků kvalifikací právě pro výše uvedené úrovně Evropského kvalifikačního rámce EQF.

Z přehledu deskriptorů pro obě úrovně vysokoškolského vzdělání je patrné, že čím je vyšší stupeň vzdělání, tím vyšší nároky jsou kladeny na kompetence jednotlivých pracovníků, a to nejen odborných, ale i obecných předpokladů. Takto vzdělaní pracovníci by tedy měli být schopni efektivně řídit projekty a projektové týmy, nést zodpovědnost při strategickém rozhodování a také, zejména díky celoživotnímu vzdělávání a sledování trendů v oboru, neustále rozvíjet své znalosti a inovovat stávající pracovní postupy. Tyto předpoklady by měly zajistit jejich větší flexibilitu a dosáhnout tak lepší uplatnitelnosti na trhu práce.

2.2 Kompetence pro informační profesionály

Kompetence týkající se knihovníků a informačních profesionálů definuje hned několik světových odborných profesních organizací. Patří mezi ně řada evropských i celosvětových knihovnických asociací jako je britské sdružení informačních a knihovnických profesionálů CILIP, mezinárodní federace IFLA, americká asociace knihoven ALA a asociace speciálních knihoven SLA. Z výše uvedených profesionálních asociací bych zde ráda blíže představila, jak definuje klíčové kompetence informačních profesionálů významná světová asociace SLA. Tuto instituci jsem si vybrala záměrně, protože se jako jedna z mála zabývá informační profesionály. Přestože anglický výraz Special Library zní na první pohled jako speciální knihovna, svým významem se spíše blíží termínu „vědeckoinformační středisko“ (Vlasák, 2001), a proto i termín Special librarian do češtiny volně překládáme jako informační specialista či informační profesionál.

Podle zvláštního výboru SLA pro kompetence je profesionálními kompetencemi myšlena úroveň znalostí informačního profesionála v oblasti informačních zdrojů a přístupu k nim, znalosti existujících informačních technologií a rovněž schopností využít tyto znalosti jako základ při poskytování informačních služeb nejvyšší kvality (Abels et al, 2003).

---

³ Jednotlivé úrovně vzdělání dle Evropského rámce kvalifikací (European Qualifications Framework) jsou představeny v příloze 1

SLA definuje **dvě základní kompetence**, kterými by se měl každý informační profesionál řídit:

- **Sdílení nejlepší praxe** a svých zkušeností, neustálého monitorování informačních produktů a služeb a prohlubování manažerských zkušeností v oblasti informačního managementu v průběhu celé své profesní kariéry
- Závazek k **poskytování kvalitních profesionálních služeb** při neustálém dodržování etických pravidel, což jsou základní hodnoty a principy informační profese

SLA dále definuje **kompetence profesní a kompetence osobní**.

- **Profesní kompetence**, které se vztahují přímo ke znalostem informačních zdrojů, přístupu k nim, využívání technologií a jejich řízení. Současně znamenají schopnost tyto znalosti využívat jako základ pro svou práci, tedy pro poskytování kvalitních informačních služeb. Profesní kompetence SLA dále dělí na čtyři podskupiny, podle specifických dovedností. Jedná se o:
  - **Kompetence v oblasti řízení informačních organizací** – informační profesionálové řídí informační organizace různých velikostí, v různých sektorech hospodářství. Jedná se o velké výrobní a obchodní společnosti, vzdělávací instituce, společnosti veřejné správy či neziskové organizace. Úkolem informačních profesionálů je vždy zajistit kvalitní informační služby a podpořit tím úspěchy své organizace.
  - **Kompetence v oblasti řízení informačních zdrojů** – zajištění celkového řízení informačních zdrojů v organizaci zahrnuje jejich monitorování, identifikaci, výběr, pravidelné vyhodnocování, zabezpečení a zajištění přístupu k nim. Takové informační zdroje mohou mít formu papírovou i digitální.
  - **Kompetence v oblasti řízení informačních služeb** – úkolem informačních profesionálů je rovněž zajistit poskytování kvalitních informačních služeb od fáze návrhu jejich podoby, přes vypracování koncepce, až po poskytnutí takové služby koncovým uživatelům. Informační profesionálové mají za úkol zajistit fungování celého procesu, případně se zaměřují na zajištění jen jeho některé fáze.

- **Kompetence v oblasti využívání informačních nástrojů a technologií** – ovládnání vhodných technologií, využití svých odborných znalostí práce s informačními nástroji a využívání optimálních metod a technik za účelem maximálního využití všech dostupných informací.
- **Osobní kompetence** podle SLA představují soubor postojů, dovedností a hodnot, které umožní informačním profesionálům pracovat s nejvyšší efektivitou a přispívat tak svou prací své vlastní organizaci, tedy i jejím klientům, ale i celkově své profesi. Mezi osobní kompetence řadíme silné komunikační schopnosti, schopnost poskytovat přidanou hodnotu interpretací vyhledaných informací, flexibilitu a pozitivní postoj ve stále se vyvíjejícím prostředí.

Vzhledem k tomu, že v českém prostředí stále nebyly sestaveny a schváleny kompetence přímo pro profesi informačních profesionálů, můžeme jejich absenci nahradit vzájemnou kombinací kompetencí na národní úrovni v rámci českého Kompetenčního modelu NSP pro úroveň vzdělání NQF 6 a 7 a kompetencí definovaných renomovanou Asociací odborných knihoven, která se na tuto profesi přímo zaměřuje. Lze tak vymezit všechny znalosti a dovednosti, které by měl informační profesionál v českém prostředí ovládat, a to jak znalosti a dovednosti odborné, tak i měkké kompetence a kompetence všeobecné. Vzhledem k tomu, že stále více firem a institucí využívá služeb informačních profesionálů, lze očekávat, že kompetence sestavené pro povolání informační profesionál budou v blízké době do národního registru NSK doplněny.

3 Vzdělávání informačních profesionálů

V celém světě existuje mnoho vzdělávacích institucí poskytujících studijní obory zaměřené na knihovnická a informační studia, zabývající se přípravou informačních profesionálů pro praxi. V rámci terciárního vzdělávání patří k nejvýznamnějším bezesporu univerzity v USA, Austrálii a západní Evropě, zejména v Německu, Francii a Velké Británii. Tyto univerzity každoročně připraví stovky profesionálů, kteří pak nacházejí uplatnění v mnoha typech informačních povolání, od klasických knihovnických povolání, přes pozice v IT odděleních, až po specializované podnikové informační specialisty.

Situace v České republice byla ještě před několika lety poněkud odlišná. Nabídka studijního oboru Informační studia a knihovnictví a příbuzných oborů nebyla bohužel tak široká jako v jiných vyspělých zemích světa. Tento studijní obor bylo možné studovat pouze na třech vysokých školách, a to na Ústavu informačních studií a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, Kabinetu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a při Ústavu bohemistiky a knihovnictví na Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě. V posledních letech se situace u nás poměrně významně zlepšila, kdy studijní obory informační studia, informační management a další příbuzné obory začaly nabízet také další vysokoškolské vzdělávací instituce u nás. Ráda bych zde podrobně představila přehled vzdělávacích institucí, které dnes v České republice poskytují odborné vzdělání v oblasti informační a knihovnické.

Provedla jsem rešerši a zpracovala výše uvedený přehled všech vzdělávacích institucí, které v současnosti nabízejí studijní programy z oblasti informačních studií a jim příbuzných oborů. Nabízené studijní programy a obory jsou roztríděné dle stupňů vysokoškolské úrovně vzdělání dle Evropského rámce kvalifikací (EQF).

Studijní obory z oblasti informační vědy či informačních studií jsou poskytovány nejen na vysokoškolské úrovni, ale i na úrovni vyššího odborného studia. Je škoda, že v poslední době téměř zanikla nabídka informačních oborů na středoškolské úrovni, jež zde byly v předchozích desetiletích realizovány. Všechny vzdělávací instituce na terciární úrovni se v současnosti snaží aktualizovat své osnovy na základě nových celosvětových trendů a rozšiřovat výuku specifických kompetencí potřebných na pracovním trhu. Toto také dokazuje fakt patrný z výše uvedeného přehledu, který jasně ukazuje, že kromě tří tradičních vysokých škol nabízejících studijní obory knihovnicko-informační, začaly nabízet informační a jim příbuzné studijní obory i další české univerzity.

Instituce	EQF 6	EQF 7	EQF 8
Univerzita Karlova Filozofická fakulta	<ul style="list-style-type: none"> • Informační studia a knihovnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační studia a knihovnictví: <ul style="list-style-type: none"> - knihovnická specializace - informační specializace - knihovědná specializace • Studia nových médií 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační věda
Masarykova univerzita v Brně Filozofická fakulta	<ul style="list-style-type: none"> • Informační studia a knihovnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační studia a knihovnictví 	-
Slezská univerzita v Opavě Filozoficko-přírodovědná fakulta	<ul style="list-style-type: none"> • Knihovnictví • Informační studia se zaměřením na knihovnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Knihovnictví se zaměřením na veřejné knihovny komunitního typu • Informační a knihovnická studia 	-
Univerzita Hradec Králové Fakulta informatiky a managementu	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační a znalostní management 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační a znalostní management
Vysoká škola ekonomická v Praze Fakulta informatiky a statistiky	-	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management • Znalostní technologie • Znalostní a webové technologie 	-
Česká zemědělská univerzita Provozně ekonomická fakulta	-	-	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management
České vysoké učení technické v Praze Fakulta informačních technologií	<ul style="list-style-type: none"> • Znalostní inženýrství 	<ul style="list-style-type: none"> • Znalostní inženýrství 	-
Vysoké učení technické Brno Fakulta podnikatelská	-	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management 	
Západočeská univerzita v Plzni Fakulta ekonomická	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management 	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management 	-
Vyšší odborná škola informačních služeb (VOŠIS)	<ul style="list-style-type: none"> • Informační management (ve třech zaměřeních): <ul style="list-style-type: none"> - Služby knihoven, - Služby muzeí a galerií - Podniková informatika 	-	-

Tabulka 3: Přehled nabízených studijních oborů v oblasti informačních studií či informační vědy

Výše uvedená tabulka předkládá přehled o různých studijních oborech realizovaných na jednotlivých úrovních dle Evropského kvalifikačního rámce⁴. Informační studijní obory na úrovni EQF 6 jsou dnes v České republice nabízeny šesti univerzitami a jednou vyšší odbornou školou. Studium VOŠ je **nebakalářské**, je nabízeno formou prezenční a její absolventi získávají akademický titul Diplomovaný specialista (DiS). Studium na **bakalářském stupni** je u všech institucí organizováno jako tříleté, u většiny s možností prezenčního i kombinovaného studia. Studium informačních studijních oborů na úrovni magisterské (EQF 7) dnes nabízí osm univerzit. Na rozdíl od dřívější praxe českých vysokých škol jsou dnes **magisterské obory** na těchto vysokých školách nabízeny formou dvouletého navazujícího studia, což je plně v souladu se současným evropským trendem definovaným Boloňskou deklarací. Dvě z výše uvedených institucí dokonce nabízejí studium informačních studií na dvou různých katedrách či ústavech v rámci jedné fakulty. Kromě Vysoké školy ekonomické v Praze a Západočeské univerzity v Plzni je na všech ostatních univerzitách magisterské studium nabízeno v prezenční i kombinované formě. Toto umožňuje studentům zapojit se do praxe již v průběhu magisterského studia, případně nabízí možnost dalšího vzdělávání osobám, které již v oblasti různých informačních profesí působí. Na třech univerzitách je možné dále studovat v **doktorském studijním programu**, který odpovídá mezinárodní úrovni EQF 8. Zde se objevil zajímavý fakt, že Česká zemědělská univerzita nabízí studium informačního managementu výhradně na úrovni doktorské, na rozdíl od ostatních institucí, které studium informačních oborů různými formami nabízí i na dvou nižších úrovních Evropského kvalifikačního rámce.

Informační studijní obory jsou v současné době nabízeny nejen na fakultách filozofických⁵, ale i ekonomických a na fakultách informatiky, a to v různých formách a na různých úrovních, od studia bakalářského až po studium doktorské. Z mých osobních zkušeností mohu potvrdit fakt, že vysoké školy, které u nás tradičně nabízely klasická knihovnická studia, sice stále vycházejí z klasického knihovnického rámce, ale v poslední době se rovněž snaží přizpůsobit současným trendům a inovovat a rozšiřovat nabídku

---

⁴ Evropský kvalifikační rámec EQF byl blíže představen v kapitole 2 Kompetence informačních profesionálů

⁵ Jedná se o Ústav informačních studií a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, Kabinet informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a o Ústav bohemistiky a knihovnictví na Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě.

studijních předmětů z oblasti informatiky, nových médií, ekonomiky a informačního managementu. Studijní obory informačního charakteru jsou v poslední době velmi atraktivní a projevuje o ně zájem stále více uchazečů. Výše uvedené skutečnosti dokládá fakt, že tyto studijní obory patří právě mezi ty studijní obory, na něž se hlásí mnohonásobně více uchazečů, než jsou jednotlivé vzdělávací instituce schopny přijmout. Toto je dalším důkazem, že informační profese nabývá postupně stále větší důležitosti a vzdělávací instituce se proto snaží nabízet stále větší množství studijních oborů tohoto typu a připravovat své studenty na různé druhy povolání v rámci informační profese.

4 Potřeby trhu práce

Pro dobré uplatnění pracovníků na trhu práce je velmi nutné znát jaké požadavky a potřeby mají jejich potenciální zaměstnavatelé. Průběžné monitorování situace a trendů na trhu práce je důležité nejen pro potenciální zaměstnance, jako účastníky pracovního trhu, ale i pro vzdělávací instituce, které by měly přizpůsobovat své studijní plány podle toho, jak se pracovní trh vyvíjí. Pracovní trh tedy bývá monitorován státními institucemi i různými profesními organizacemi, a to buď formou analýzy inzerátů monitorujících konkrétní pracovní pozice, či formou dotazníkových průzkumů mezi zaměstnavateli. Zveřejněné poznatky a výsledky průzkumů jsou využívány jak státními institucemi, které mají za úkol podporu zaměstnanosti, tak i vzdělávacími institucemi, které se pak snaží požadované kompetence reflektovat a zapracovat do studijních osnov a kurikula a lépe tak připravovat své studenty na vstup na pracovní trh.

4.1 Průzkum potřeb zaměstnavatelů ve znalostním sektoru

Ráda bych zde blíže uvedla výsledky šetření potřeb zaměstnavatelů a připravenosti absolventů projektu Národního ústavu pro vzdělávání, který detailně analyzoval potřeby současných zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol na trh práce konkrétně ve znalostním, neboli kvartérním sektoru⁶ (Doležalová, 2014). Výsledky tohoto projektu nám pomohou lépe pochopit jaké dovednosti a znalosti vyžadují od svých zaměstnanců dnešní zaměstnavatelé působící v kvartérním sektoru, tedy v sektoru, v němž předpokládáme působnost informačních profesionálů v největší míře. Vybraní respondenti - zaměstnavatelé se v dotazníkovém šetření vyjadřovali ke znalostem, schopnostem a dovednostem, které požadují od svých zaměstnanců na jednotlivých vzdělanostních úrovních. Výzkum byl realizován prostřednictvím internetového dotazníkového šetření, respondenti byli vybráni na základě kombinace několika kritérií - převažujícího oboru činnosti, územního hlediska a velikosti firmy.

Vzhledem k zaměření této bakalářské práce na profesi informačních pracovníků, u nichž se předpokládá dosažené vysokoškolské vzdělání, jsem se zaměřila výhradně

---

⁶ Kvartérní sektor je znalostní sektor neboli sektor informační, do něhož zahrnujeme dle klasifikace CZ-NACE například: informační a komunikační činnosti, peněžnictví a pojišťovnictví, oblast nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti a další.

na interpretaci výsledků části projektu zaměřené na pracovníky s vysokoškolským vzděláním. Zaměstnavatelé byli dotazováni na skupinu šestnácti kompetencí⁷, které měli ohodnotit podle stupně důležitosti. Z výsledků vyplynulo, že zaměstnavatelé působící v kvartérním sektoru hodnotí jako velmi důležité nebo zcela nezbytné téměř všechny dotazované klíčové kompetence. Jako nejdůležitější požadované kompetence vyplynuly **znalosti cizích jazyků, schopnost řešit problém, ochota učit se, komunikační schopnosti, schopnost práce s čísly a schopnost rozhodovat se**. Tyto kompetence jsou zcela v souladu s kompetencemi vytyčenými v národním rámci kvalifikací pro úroveň vysokoškolského vzdělání. Můžeme tedy očekávat, že vzdělávací instituce se na rozvoj těchto kompetencí budou rovněž zaměřovat při aktualizaci stávajícího kurikula.

4.2 Doporučení zaměstnavatelů vzdělávacím institucím

Na základě dotazníkového šetření realizovaného Národním ústavem odborného vzdělávání (Kalousková, Vojtěch, 2008), kdy byli osloveni zaměstnavatelé z různých sektorů a oborů národního hospodářství, bylo vypracováno doporučení, na jaké kompetence nby se měly dnešní vzdělávací instituce více zaměřit. Na základě analýzy výsledků lze identifikovat několik problémových oblastí, na které zaměstnavatelé upozornili, jimiž by se měly vzdělávací instituce podrobněji zabývat.

Vysoké školy by měly inovovat osnovy studijních oborů podle aktuálních požadavků trhu práce. K průběžným úpravám by mělo docházet nejen na úrovni studijních oborů, ale i v rámci konkrétních předmětů. Vzdělávací instituce by měly směřovat svůj dlouhodobý vývoj do oborů, které mají velký potenciál růstu a budou na trhu práce uplatnitelné i v budoucích letech. Velmi důležitá je rovněž orientace škol na **interdisciplinární studijní obory**, které umožňují v budoucnu uplatnění i v příbuzných oborech. Dalším důležitým faktorem uplatnitelnosti absolventů vysokých škol na pracovním trhu je **propojování výuky s praxí**. Kromě dnes již poměrně běžné spolupráce s konkrétními podniky a institucemi, které studentům umožní praxi přímo v reálném pracovním prostředí, existují i další možnosti přípravy studentů na pracovní kariéru. Jedná se například o **spolupráci s odborníky z praxe jejich zahrnutím do tvorby a hodnocení studijních oborů**, či jejich využitím přímo v oblasti výuky.

---

⁷ Seznam všech dotazovaných kompetencí je přiložen v příloze 2

Z komparace výsledků dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli jednoznačně vyplývá důležitost aktivní a kontinuální spolupráce vzdělávacích institucí s odborníky z praxe. To by mělo zajistit snadnější uplatnitelnost absolventů na pracovním trhu. Následující oblasti byly zaměstnavateli identifikovány jako problémové a byla nabídnuta doporučení, kterými by se měly vzdělávací instituce podrobněji zabývat:

- **Praktická příprava budoucích zaměstnanců** - každá předchozí pracovní aktivita je zaměstnavateli pozitivně hodnocena. Vypovídá to o samostatnosti pracovníků, jejich zájmu pracovat a poznat pracovní prostředí, snaze získat další zkušenosti a v neposlední řadě vypovídá o celkově aktivním přístupu k práci a životu.
- **Výchova k větší samostatnosti** - školy by měly podporovat a dále rozvíjet především schopnosti v oblasti samostatného myšlení a úsudku, dále v oblasti samostatného řešení úkolů a samostatného rozhodování při řešení problémů. Studenti by měli sami přicházet s novými nápady a podněty a měli by být schopni vyjádřit a obhájit své myšlenky a názory.
- **Rozvoj klíčových kompetencí** - mezi klíčové kompetence, jejichž význam podle zaměstnavatelů v příštích letech ještě vzroste, patří zběhlost v cizích jazycích, aktivní používání výpočetní techniky, ochota učit se, adaptabilita a flexibilita. V kvartérním sektoru je navíc zdůrazněna také zběhlost v zacházení s informacemi a komunikační schopnosti.
- **Práce s informacemi** - lépe rozvíjet schopnost studentů informace vyhledávat, zpracovávat a využívat, vyhodnocovat, zobecňovat a nacházet v informacích důležité souvislosti. Školy by dále měly rozvíjet umění samostatně diskutovat a konfrontovat názory.
- **Rozvoj osobnosti** - kromě všeobecných a odborných znalostí by měl být kladen důraz na větší intelektuální rozvoj studentů v oblasti upevňování morálních vlastností a sociálních dovedností.
- **Odborná příprava** - zaměstnavatelé se shodovali v požadavku, aby vzdělávání poskytovalo nejen všeobecný přehled, ale i konkrétní odbornost. V rámci odbornosti by příprava studentů neměla být zaměřena jen na konkrétní úzkou specializaci, ale spíše na široké profesní dovednosti, které umožní, aby k užší specializaci mohlo dojít až na pracovním trhu v závislosti na potřebách konkrétního zaměstnavatele.

- **Přizpůsobování vzdělávací nabídky potřebám trhu práce** - vzdělávací instituce by se měly více přizpůsobovat trhu práce a inovovat a aktualizovat studijní obory na základě situace na regionálním pracovním trhu. Zaměstnavatelé dále požadují větší pružnost a prostupnost vzdělávací soustavy.
- **Propagace odborného vzdělávání** - velké množství zaměstnavatelů se vyjadřovalo k otázce nutnosti popularizace a pozitivní medializace odborného vzdělávání, a tím zvýšit atraktivitu technických oborů u dnešních studentů.
- **Příprava pedagogů** - zaměstnavatelé zdůrazňují důležitost vedení výuky kvalifikovanými vyučujícími, kteří disponují aktuálními znalostmi z oboru a mohou tak při výuce propojit teoretické vědomosti a znalosti s praktickými zkušenostmi a dovednostmi.
- **Ochota učit se** - zaměstnavatelé považují ochotu dále se učit a vzdělávat i po ukončení formálního vzdělávání za zcela zásadní. Koncept celoživotního vzdělávání stále nabývá na významu a školy by měly studenty připravit na nutnost celoživotně se vzdělávat, a tím nadále rozvíjet a prohlubovat své profesní i klíčové kompetence.

Je tedy na vzdělávacích institucích, aby přizpůsobily svá kurikula stále se měnícím požadavkům dnešní informační společnosti a připravovaly kvalifikované absolventy schopné splnit nároky kladené zaměstnavateli. A k tomuto právě pomáhají výzkumné projekty, zaměřené na mapování požadavků zaměstnavatelů z hlediska kompetencí, znalostí a dovedností svých pracovníků.

5 Praktická část

5.1 Předmět a cíle průzkumu

5.1.1 Výzkumný cíl

Výzkumný projekt byl realizován v období od 5. 5. 2015 do 15. 6. 2015. Hlavním výzkumným cílem bylo zjištění jaké obecné a odborné kompetence jsou v současné době potřebné pro vykonávání práce informačních specialistů v podnikové sféře a srovnání s kompetencemi aktuálně vyučovanými v rámci předmětů studijního programu Informační studia a knihovnictví, který realizuje Ústav informačních studií a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

5.1.2 Výzkumné otázky

Mou snahou bylo koncipovat otázky obsažené v dotazníku tak, aby byly jednoduché a srozumitelné. To by mělo umožnit respondentům vyplnění dotazníku v co možná nejkratší době, avšak aby byla zároveň zachována velká výtěžnost informací. Dotazník byl rozdělen na tři části. První část obsahovala obecné otázky zaměřené na oblast působení respondentů, jejich dosažené vzdělání a v neposlední řadě i jazykové dovednosti. Druhá část sestávala z šesti škálových otázek zaměřených na obecné kompetence. Ve třetí části bylo sestaveno devatenáct škálových otázek, zaměřených na odborné kompetence, které respondenti potřebují k vykonávání své práce. Celý dotazník byl zakončen otevřenou otázkou vztahující se ke kompetencím, které jsou dle názoru respondentů potřebné, ale v dotazníku chyběly.

5.1.3 Formulace hypotéz

Na základě výzkumného cíle byla formulována hlavní hypotéza a několik hypotéz pracovních. Pravdivost hypotéz bude ověřena na základě výsledků tohoto výzkumu.

- Hlavní hypotéza:

Kompetence vyučované v rámci studijního oboru Informační studia a knihovnictví na FF UK jsou relevantní a využitelné v rámci profese informačních profesionálů v podnikové sféře.

- Pracovní hypotézy:
  1. Informační profesionálové jsou vysokoškolsky vzdělaní, a to především v oblasti studijních oborů informačního charakteru.
  2. Pro efektivní vykonávání své práce potřebují podnikoví informační profesionálové znalosti cizích jazyků.

5.1.4 Výzkumný vzorek

Za účelem zajištění reprezentativního vzorku respondentů jsem zvolila kombinaci několika metod výběru respondentů. V první řadě se jednalo o účelový výběr respondentů formou přímého oslovení. Zde jsem se zaměřila na informační profesionály působící v podnikové sféře, kteří patří do okruhu mých osobních kontaktů (jednalo se o současné a bývalé kolegy, a také osoby, se kterými jsem v rámci své dlouholeté praxe spolupracovala). V dalším kroku jsem se snažila oslovit další informační profesionály, které jsem identifikovala pomocí sociálně sítě LinkedIn. Snahou bylo oslovit informační profesionály z různých typů organizací a institucí u nás, aby byl zajištěn co možná nejreprezentativnější vzorek respondentů. Vzhledem k tomu, že je prakticky nemožné určit základní soubor, tj. celkový počet informačních profesionálů působících v podnikové sféře v České republice, není zcela možné určit reprezentativitu použitého výzkumného vzorku.

5.1.5 Metoda získávání dat a návratnost

Jako optimální metodu sběru dat jsem zvolila kvantitativní metodu dotazníkového šetření formou standardizovaného dotazníku, který byl respondentům přístupný online. Nebezpečí nízké návratnosti jsem se snažila vyřešit přímým oslovením relevantních respondentů z okruhu svých osobních kontaktů, prostřednictvím osobní či telefonické žádosti o vyplnění dotazníku a následným zasláním odkazu na online dotazník na emailové adresy respondentů. V případě těchto respondentů jsem dále využila techniku výběru nabalováním neboli sněhové koule (Reichel, 2009), kdy jsem respondenty dále požádala o poskytnutí kontaktu na jejich kolegy či další osoby z jejich okolí, které také působí v oblasti podnikového informačního managementu. Těmto osobám jsem následně zaslala žádost o vyplnění s odkazem na dotazník.

Mou snahou bylo oslovit co největší počet relevantních respondentů, proto jsem prostřednictvím vyhledávacího nástroje sociální sítě LinkedIn dále identifikovala informační profesionály působící v podnikové sféře u nás. Ty jsem kontaktovala pomocí služby InMail

a jejím prostřednictvím jsem jim zaslala žádost o vyplnění s odkazem na online dotazník. Celkem jsem oslovila téměř 100 osob.

Dotazník byl vytvořen on-line nástrojem pro zpracování výzkumů QuestionPro, který rovněž poskytuje analýzu získaných dat k jednotlivým otázkám ve formě grafů či přehledových tabulek. Pro zajištění větší atraktivity byl dotazník zcela anonymní. Domnívám se, že pro většinu respondentů je možnost anonymního vyplnění přijatelnějším řešením, protože se takto vyhnou případným psychosociálním tlakům a mohou tak své názory vyjádřit svobodněji. Plné znění dotazníku se nachází v příloze č. 4, jeho on-line verze je dostupná na adrese: <http://questionpro.com/t/ALcy7ZSfvW>.

5.1.6 Pilotní studie

Před oslovením respondentů jsem provedla pilotní studii na třech vybraných jedincích, které jsem požádala o podrobné prostudování jednotlivých otázek z hlediska srozumitelnosti či případných logických nesrovnalostí. Na základě jejich zpětné vazby, která proběhla formou osobní konzultace, jsem některé méně srozumitelné otázky upravila tak, aby byly lépe pochopitelné.

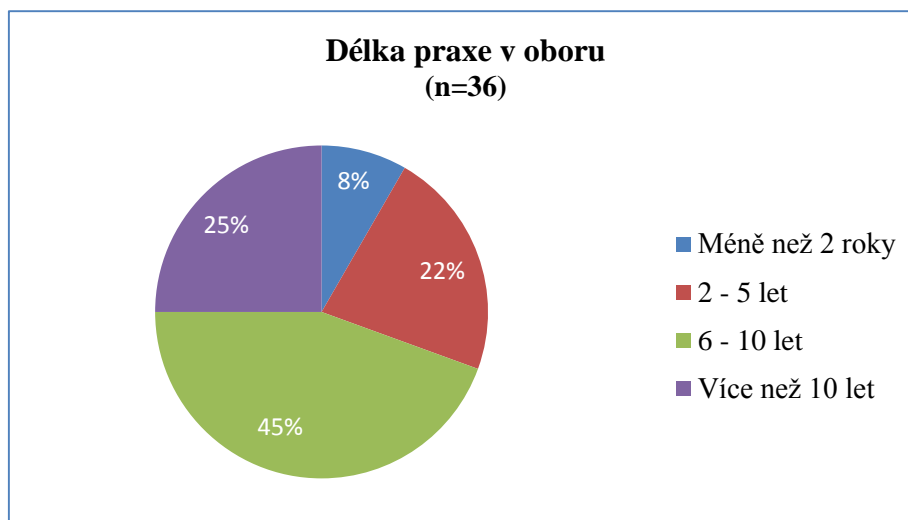
5.2 Vyhodnocení výsledků průzkumu

Dle statistických informací poskytnutých nástrojem QuestionPro, se dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 41 respondentů, z nichž pět dotazník pouze otevřelo, ale na žádné otázky neodpovědělo. Následující část prezentuje výsledné odpovědi na jednotlivé otázky. Prezentaci výsledků v grafech jsem zpracovala pomocí tabulkového procesoru MS Excel. Vzhledem k tomu, že otázky v dotazníku nebyly nastaveny jako povinné a někteří respondenti tak využili možnosti na určité otázky neodpovídat, uvádím přesné počty respondentů odpovídajících na jednotlivé otázky přímo v příslušných grafech.

Otázka č. 1: Uveďte, prosím, název pozice, na které v současné době působíte

Na otázku odpovědělo 36 respondentů. Tato otázka byla položena za účelem zjištění rozmanitosti jednotlivých pracovních pozic spadajících do skupiny informačních profesionálů. Výsledné odpovědi dále umožnily kontrolu, zda odpovídající respondenti skutečně do této skupiny náleží. Vzhledem k tomu, že někteří z oslovených respondentů působí v mezinárodních společnostech, byl název jejich pracovních pozic uveden v anglickém jazyce. Druhá část respondentů uváděla název své pracovní pozice v českém

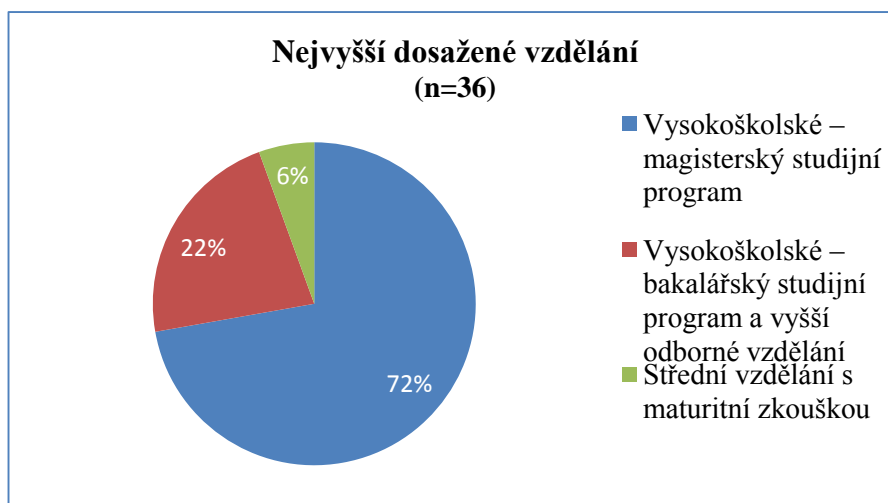

Graf 1: Délka praxe v oboru

Zde bylo pro mne zajímavým zjištěním, že pouze tři respondenti uvedli svou praxi v oboru kratší než dva roky. Z výsledných odpovědí bychom tedy mohli usuzovat, že pro výkon informačních povolání v podnikové sféře je nejspíše požadována předchozí praxe a zaměstnavatelé tedy běžně takoveto pozice absolventům nenabízejí.

Otázka č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tato otázka byla zodpovězena opět 36 respondenty. Ti měli možnost vybírat ze škály čtyř stupňů vzdělání a případně doplnit jiný stupeň vzdělání v rámci páté možnosti.

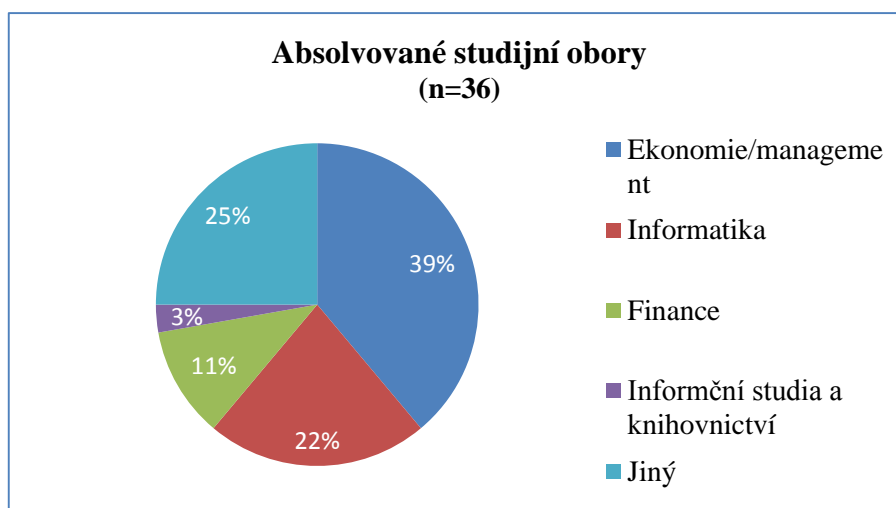
Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání

Z výsledků jasně vyplývá, že bezmála tři čtvrtiny respondentů dosáhly magisterského vysokoškolského vzdělání a téměř jedna čtvrtina ze všech respondentů absolvovala vysokoškolské vzdělání bakalářského stupně. Poskytnuté odpovědi potvrzují zjištění uvedená v kapitole Vzdělávání informačních profesionálů, že studium bakalářského stupně

se u nás rozšířilo až v posledních několika letech. Stále tedy platí, že většina vysokoškolsky vzdělaných osob u nás dosáhla magisterského stupně vysokoškolského vzdělání.

Otázka č. 4: Jaký studijní obor jste absolvoval/a?

V návaznosti na předchozí otázku, která se týkala stupně dosaženého vzdělání, zde bylo hlavním úkolem zmapovat oborové zaměření studia oslovených informačních profesionálů. Odpověď poskytlo opět všech 36 respondentů. S velkou převahou byla mezi absolvovanými obory nejvíce zastoupena Ekonomie/management s podílem téměř 40 % a na druhém místě obor Informatika s necelou čtvrtinou respondentů. Společně s oborem Finance, který absolvovalo 11 % respondentů, zaujímají první tři obory téměř tři čtvrtiny všech odpovědí.

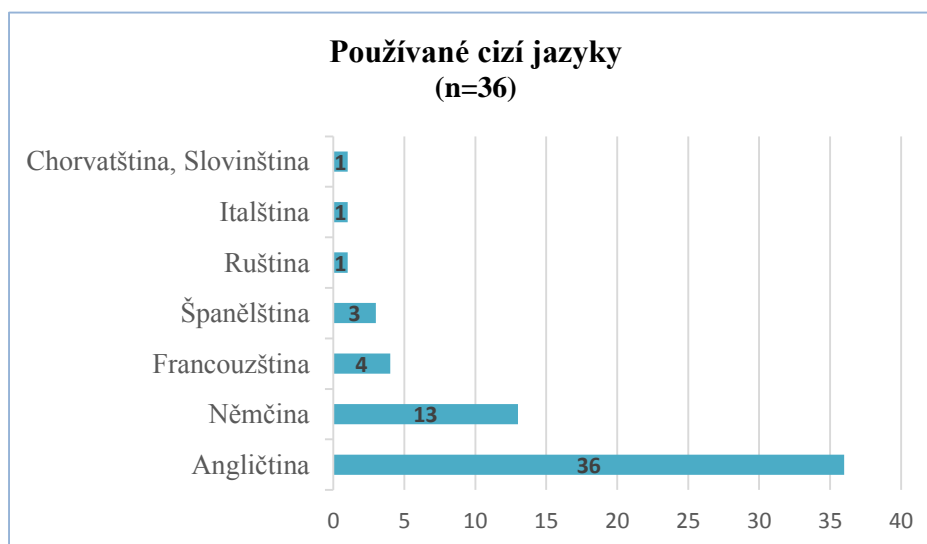

Graf 3: Absolvované studijní obory

Určitým překvapením byl pro mne fakt, že studijní obor Informační studia a knihovnictví absolvoval jen jeden z oslovených respondentů. Devět respondentů absolvovalo jiné studijní obory, než jaké byly uvedeny v nabídce. Zde bylo zajímavé, že hned dva respondenti vystudovali filologii a další tři z respondentů studovali některé z humanitních oborů, mezi něž patří pedagogika, sociologie a sociální vědy. K dalším vystudovaným oborům uvedeným v odpovědích na tuto otázku, patří přírodovědné obory biologie a farmacie. Poslední dva respondenti uvedli obory zaměřené na marketing a zahraniční obchod. Domnívám se, že výsledné odpovědi vypovídají o tom, že ekonomické a inforatické obory jsou dnes mezi zaměstnavateli velmi žádané a jejich absolventi snadno nacházejí uplatnění rovněž v mnoha různých informačních profesích.

Otázka č. 5: Zaškrtněte, prosím, cizí jazyky, jejichž znalost využíváte ve Vaší současné profesi

Respondenti zde měli možnost vybírat ze seznamu hlavních světových jazyků, a mohli rovněž sami doplnit další cizí jazyk, který při své práci také využívají. Z výsledných odpovědí vyplývá, že **všech 36 respondentů, kteří tuto otázku zodpověděli, používá v rámci svého zaměstnání v nějaké míře angličtinu.** Tento výsledek je zcela v souladu se současným celosvětovým trendem, který potvrzuje, že v dnešní společnosti je znalost anglického jazyka nutností. Nutnost znalosti anglického jazyka dokazují i mé vlastní zkušenosti, protože velké množství publikací, dokumentů a současně i rozhraní mnoha univerzálních i oborových informačních systémů a databází jsou přístupná a použitelná jen díky znalosti anglického jazyka.

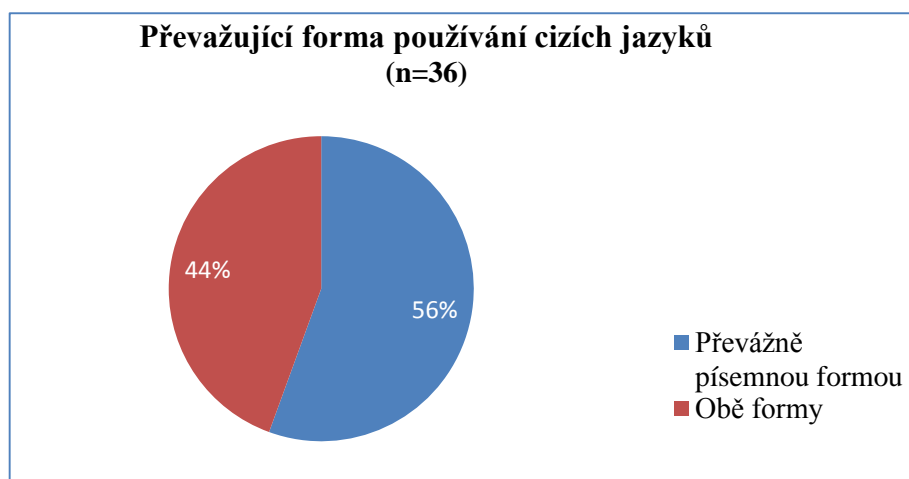

Graf 4: Používané cizí jazyky

Znalost a používání dalšího cizího jazyka uvedlo více než 63 % z celkového počtu všech respondentů. Zde dominuje němčina s podílem 36 %, francouzština 11 % a španělština s 8 %. Dále se ve výsledných odpovědích objevila i ruština, italština a chorvatština, které získaly shodně po jednom hlasu. Výsledné odpovědi potvrzují fakt, že znalost cizích jazyků je v dnešní době velmi potřebná. Z výsledků současně vyplývá, že zvláště pro vykonávání profese informačních profesionálů dnes již mnohdy nestačí znalost jen jednoho cizího jazyka.

Otázka č. 6: Zaškrtněte, prosím, způsob, jakým cizí jazyky ve Vaší profesi používáte:

Tato otázka byla zodpovězena rovněž plným počtem respondentů. Nadpoloviční většina z nich používá cizí jazyk v převážně v písemné formě a zbývajících 44 % respondentů využívají cizí jazyky oběma formami komunikace. Zcela v souladu s mým předpokladem neuvedl žádný z respondentů, že by využíval cizí jazyk převážně ústní formou.

Graf 5: Převažující forma používání cizích jazyků

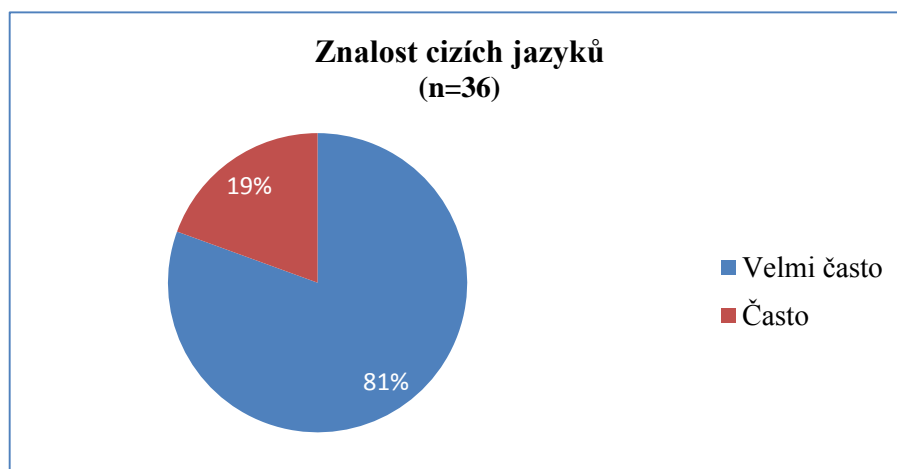
V dotazníku dále následovalo šest uzavřených otázek zaměřených na míru využívání **obecných kompetencí** na současné pracovní pozici respondentů. Obecné kompetence byly definovány na základě výstupů z povinných a volitelných předmětů, vyučovaných na bakalářském stupni oboru Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Tyto kompetence byly dále rozděleny na znalosti a dovednosti. Lze také konstatovat, že uvedené kompetence jsou také zcela v souladu s kompetencemi, které definuje Národní soustava povolání.

Odpovědi na otázku **Do jaké míry využíváte následující kompetence na Vaší současné pozici**, bylo možné vyjádřit na pětistupňové škále: *Velmi často, Často, Méně často, Výjimečně a Nevyužívám.*

Otázka č. 7: Znalosti cizích jazyků

Na tuto otázku odpovědělo všech 36 respondentů, z nichž 81 % zvolilo možnost velmi často a zbylých 19 % možnost často.

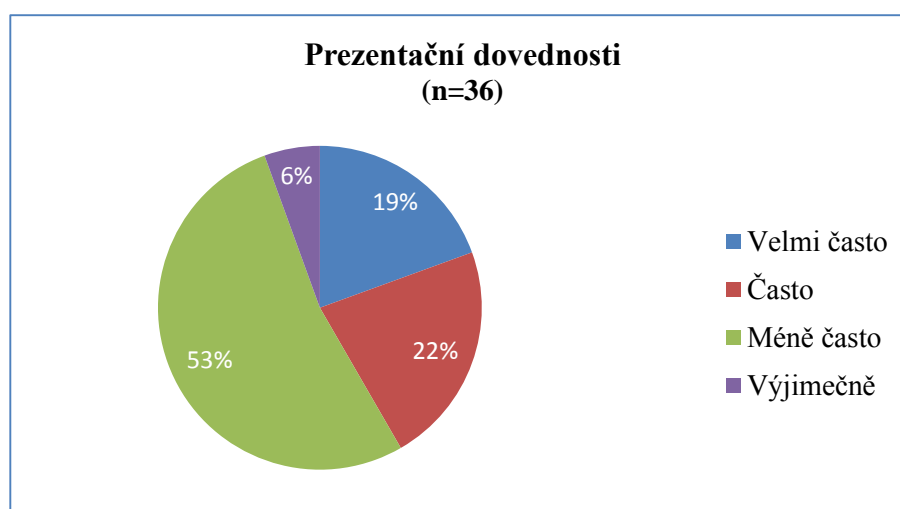

Graf 6: Znalost cizích jazyků

Z výsledků můžeme usuzovat, že znalost cizích jazyků je v současné době vyžadována v mnoha různých informačních povoláních. Výsledky rovněž potvrzují pravdivost informací z kapitoly zaměřené na požadavky zaměstnavatelů, kde byly znalosti cizích jazyků uvedeny jako jedny z nejdůležitějších požadovaných kompetencí.

Otázka č. 8: Prezentační dovednosti

Prezentační dovednosti jsou v rámci studia INSK nabízeny hned v několika předmětech. I k této otázce se vyjádřili všichni respondenti. Poměrně překvapivé bylo zjištění, že více než polovina respondentů odpověděla, že prezentační dovednosti využije méně často.

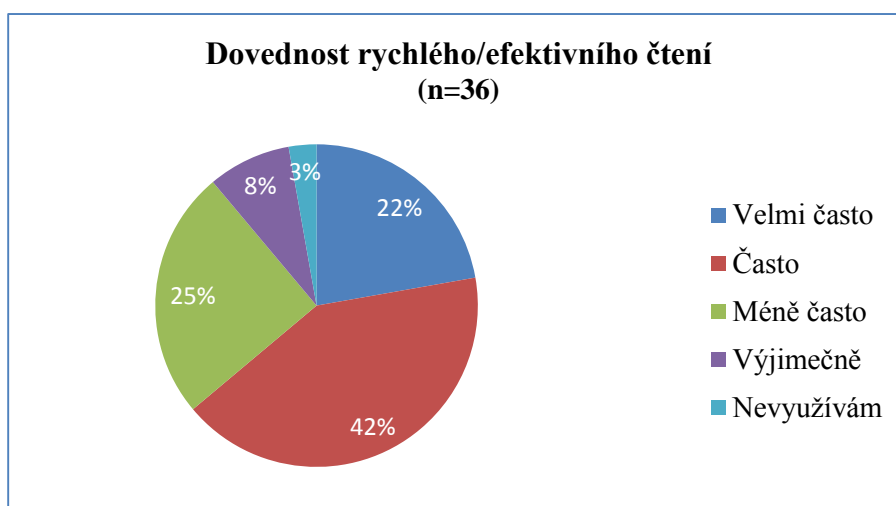

Graf 7: Prezentační dovednosti

Asi pětina respondentů vyhodnotila míru využití prezentačních dovedností jako často. Velmi často pak tyto dovednosti využije ve své práci 19 %.

Otázka č. 9: Dovednost rychlého/efektivního čtení

Tato kompetence je vyučovaná hned v počátcích studia na bakalářském stupni INSK, a je dle mých informací považována za velmi přínosnou nejen pro samotné studium, ale právě i v každodenní praxi. V dnešní době, kdy jsme ze všech stran zahlceni množstvím různých informací, je efektivní čtení velmi potřebnou dovedností. Tato dovednost znamená nejen schopnost rychlého pročtení velkého množství textů, ale současně i jeho dobré porozumění.

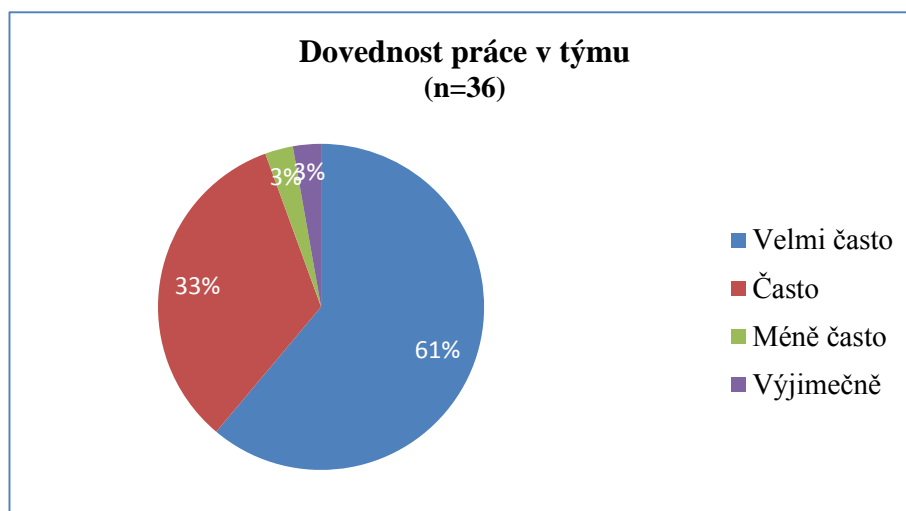

Graf 8: Dovednost rychlého/efektivního čtení

Otázka byla zodpovězena všemi respondenty. V souladu s mým předpokladem považuje více než 60 % z nich dovednost efektivního čtení za potřebnou. Další čtvrtina respondentů využívá tuto kompetenci méně často. Tři respondenti dále odpověděli, že tuto dovednost využívají jen výjimečně a jeden respondent uvedl, že tuto dovednost nevyužívá nikdy. Lze předpokládat, že u těchto respondentů se jedná spíše o neznalost problematiky, nežli opravdovou nepotřebnost této kompetence.

Otázka č. 10: Dovednost práce v týmu

Tato kompetence patří mezi obecné způsobilosti definované deskriptory Národní soustavy kvalifikací¹⁰. Týkají se nejen řízení týmu, ale i komunikace a součinnosti mezi jednotlivými členy týmu. Tyto dovednosti jsou vyučovány a procvičovány hned v několika předmětech bakalářského studia Informačních studií a knihovnictví na FF UK.

Graf 9: Dovednost práce v týmu

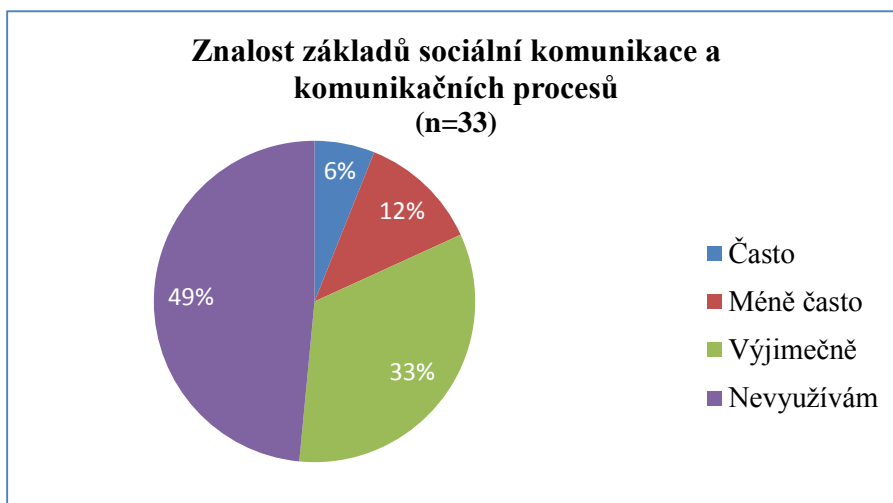
Na tuto otázku odpovědělo všech 36 respondentů. Zde je zcela dle mého předpokladu převládající podíl respondentů, kteří tuto schopnost považují za důležitou pro vykonávání své práce. Třicet čtyři respondentů, tj. více než devadesát procent, tyto dovednosti využívá velmi často a často. Zbývají dva respondenti pak dovednosti spojené s prací v týmu využívají výjimečně. Velký rozdíl ve výsledných odpovědích je možné částečně vysvětlit rozmanitostí jednotlivých druhů informačních povolání, která se u většiny projevuje zvýšenou potřebou schopnosti efektivní práce v týmu, zatímco jiná informační povolání jsou více postavená na samostatné práci.

Otázka č. 11: Znalost teoretických základů sociální komunikace a komunikačních procesů

Znalost teorie sociální komunikace a komunikačních procesů je základním předpokladem pro zvládnutí praktických dovedností v rámci interpersonální komunikace. Takové kompetence lze v rámci studia INSK získat v předmětu Sociální komunikace a na něj

¹⁰ Viz Tabulka 2

navazující Sociální psychologie. V těchto předmětech se kromě teoretických znalostí procvičuje i jejich praktické využití.

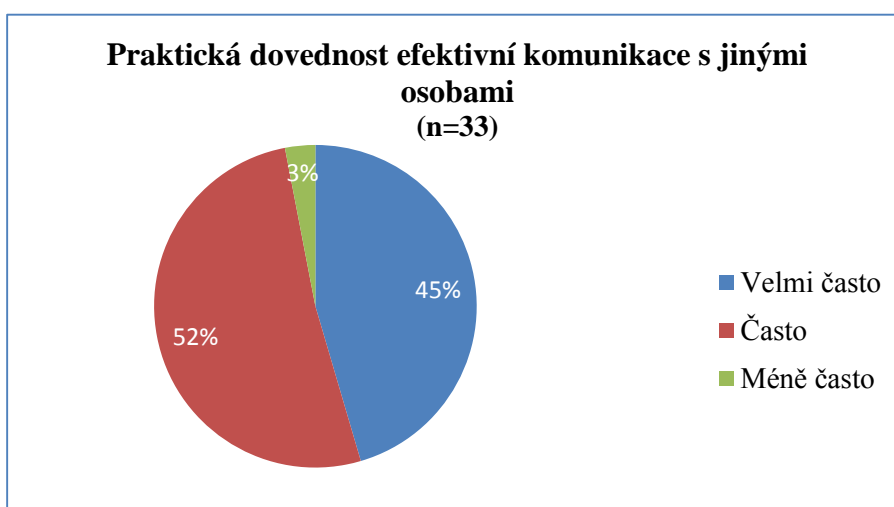

Graf 10: Znalost základů sociální komunikace a komunikačních procesů

Tato otázka byla zodpovězena 33 respondenty, z nichž téměř polovina uvedla, že takovou kompetenci nevyužije vůbec. Jen výjimečně ji využije jedna třetina respondentů a 12 % méně často. Pouze zbylých 6 % respondentů považuje tuto kompetenci za důležitou a uvádí, že ji použije často.

Otázka č. 12: Praktická dovednost efektivní komunikace s jinými osobami

Přestože teoretické znalosti interpersonální komunikace nebyly respondenty považovány za příliš důležité, jejich praktické využití respondenti ohodnotili jako velmi důležité. Z celkových 33 respondentů, kteří odpověď na tuto otázku uvedli, používá 97 % tuto dovednost často nebo velmi často a jen 3 % respondentů uvedlo její využití méně často.

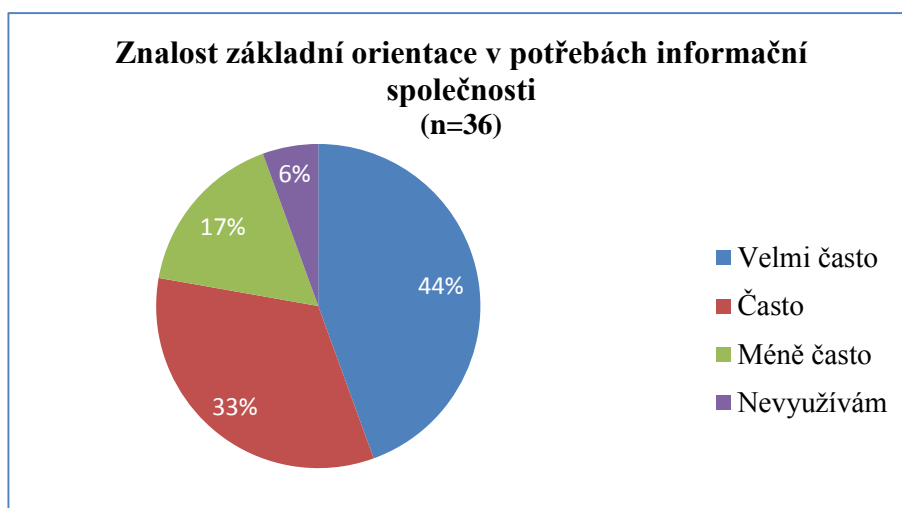
Graf 11: Praktická dovednost efektivní komunikace s jinými osobami

Výsledné odpovědi na otázku č. 12 potvrzují důležitost dovedností efektivní komunikace v praxi a jsou rovněž zcela v souladu s požadovanými obecnými způsobilostmi uvedenými v deskriptorech Národní soustavy kvalifikací.

Dalších devatenáct otázek v dotazníku bylo zaměřeno na míru využívání **odborných neboli speciálních kompetencí** respondenty v jejich současné pozici. Tyto kompetence byly také vybrány na základě předmětů vyučovaných na INSK, a byly rozděleny na znalosti a dovednosti. I v tomto případě byla položena základní otázka: **Do jaké míry využíváte následující kompetence na Vaší současné pozici.** I v tomto případě bylo možné odpovědi vyjádřit na pětistupňové škále: *Velmi často, Často, Méně často, Výjimečně a Nevyužívám.*

Otázka č. 13: Znalost základní orientace v potřebách informační společnosti

Tato kompetence byla hlavním výstupem z předmětu Úvod do informačních studií. Na otázku odpovědělo opět všech 36 respondentů.

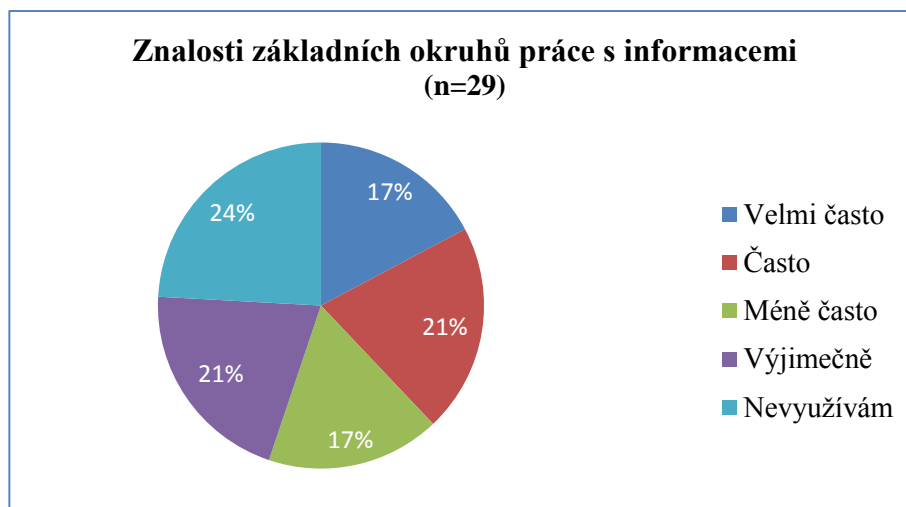
Graf 12: Znalost základní orientace v potřebách informační společnosti

Více než tři čtvrtiny respondentů uvedly, že tyto znalosti ve své práci využijí často a velmi často. Necelá pětina respondentů je využívá méně často a pouze dva respondenti odpověděli, že uvedené znalosti nevyužívají vůbec.

Otázka č. 14: Znalosti základních okruhů práce s informacemi

Základní okruhy práce s informacemi jsou vyučovány v rámci oboru INSK na FF UK v několika předmětech. Na otázku odpovědělo 29 respondentů, z nichž nadpoloviční většina

odpověděla negativně, tedy že tyto znalosti ve své práci využívají málo, výjimečně nebo vůbec ne. Pouze čtyři respondenti, tedy 11 %, uvádí, že je využívají velmi často.

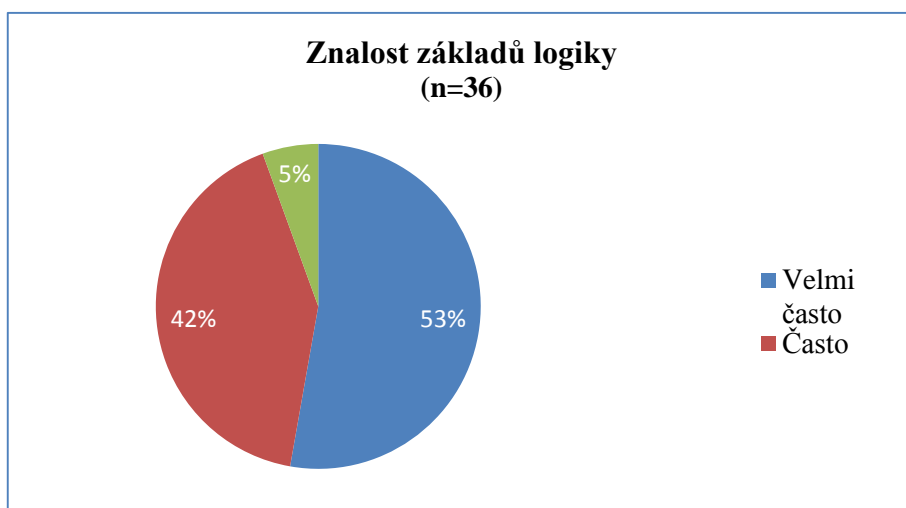

Graf 13: Znalosti základních okruhů práce s informacemi

Základní okruhy práce s informacemi jsou vyučovány v rámci oboru INSK na FF UK v několika předmětech. Velká nejednotnost ve výsledných odpovědích může, podle mého názoru, souviset s neporozuměním této problematiky částí respondentů.

Otázka č. 15: Znalost základů logiky

Na otázku odpovědělo všech 36 respondentů. Z výsledků je zřejmé, že pozitivně odpověděla drtivá většina všech respondentů. Celých 95 % respondentů uvádí využívání této kompetence často a velmi často, zbylých 5 % pak méně často.

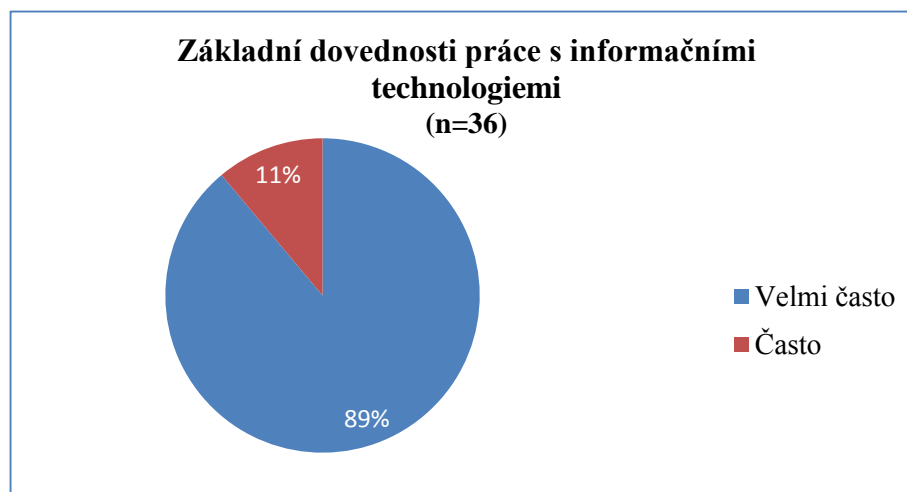

Graf 14: Znalost základů logiky

Tato kompetence je vyučována v předmětu Základy logiky, kde je kromě představení teoretických východisek kladen důraz hlavně na její praktické využití při vyhledávání

informací, v rámci sociologických průzkumů i další vědecké práce. Dle výsledných odpovědí lze tedy usuzovat, že znalost logiky a její praktické využití patří podle většiny respondentů k velice důležitým kompetencím.

Otázka č. 16: Základní dovednosti práce s informačními technologiemi

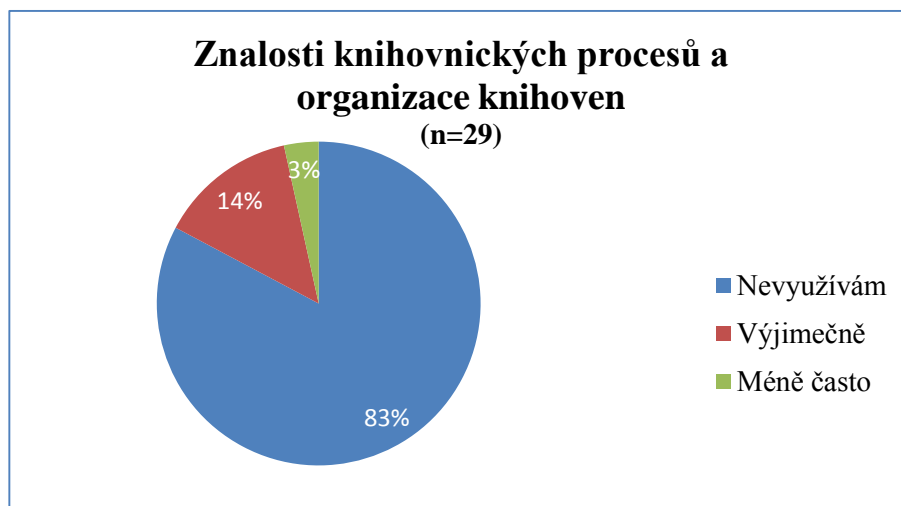

Graf 15: Základní dovednosti práce s IT

Na tuto otázku odpovědělo opět všech 36 respondentů. Na základě mých praktických zkušeností byly výsledné odpovědi poměrně očekávané. Pozitivní odpovědi uvedlo 88 % respondentů, kteří zvolili možnost velmi často, a zbylých 11 % uvedlo využívání dovedností práce s IT jako časté. Výsledky potvrzují všeobecně známý fakt, že dnes jsou znalosti a dovednosti práce s informačními technologiemi nezbytné pro téměř všechny profese v dnešní informační společnosti.

Otázka č. 17: Znalost knihovnických procesů a organizace knihoven

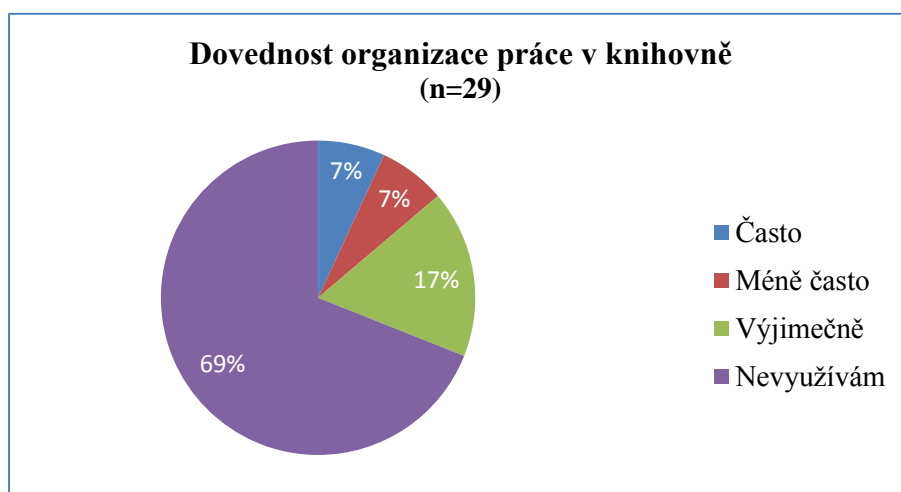
Tato otázka byla zodpovězena 29 respondenty. Plných 83 % z nich odpovědělo, že tyto znalosti nevyužívají a 14 % respondentů je využívá výjimečně. Jen jeden respondent uvedl, že tuto kompetenci využívá méně často. Výsledné odpovědi se zdají být v souladu s očekáváním, vzhledem ke vzdělání respondentů. Zde pouze jeden z respondentů uvedl, že má knihovnické vzdělání. Dá se předpokládat, že teoretické znalosti knihovnických procesů nebude neknihovník znát a pravděpodobně je ani nevyužije v podnikové praxi. Jen velmi málo komerčních společností dnes provozuje knihovnu fyzických dokumentů a knih, většinou je dnes v těchto typech organizací spíše udržována sbírka elektronických zdrojů.

Graf 16: Znalosti knihovnických procesů a organizace knihoven

Otázka č. 18: Dovednost organizace práce v knihovně

Z 29 respondentů, kteří odpověděli na tuto otázku, jich více než dvě třetiny tuto dovednost nevyužívá vůbec a dalších 17 % uvádí využívání této dovednosti jen výjimečně.

Graf 17: Dovednost organizace práce v knihovně

Pouze dva respondenti uvádí, že dovednost organizace práce v knihovně využívají často. Z toho opět vyplývá, že jen menší část podniků má dnes vlastní knihovnu, kde by se daly tyto dovednosti využít alespoň částečně. Zde jsme se však setkali nejspíše s částečným nepochopením otázky ze strany respondentů, protože i v případě sbírky elektronických zdrojů, které jsou v komerčních podnicích dnes hojně využívány, je potřeba jednotlivé položky také určitým způsobem organizovat a třídit, a proto lze tyto dovednosti zajisté aplikovat i v případě elektronických sbírek.

Otázka č. 19: Znalost teorie organizace bibliografických informací, katalogizačních pravidel a struktury a funkce katalogu

Tuto otázku zodpovědělo jen 26 respondentů, z nichž 92 % tuto kompetenci nevyužívá vůbec. Pouze dva respondenti uvádí využití těchto znalostí ve své práci jako výjimečné.

Graf 18: Znalost teorie organizace bibliografických informací, katalogizačních pravidel a struktury a funkce katalogu

Výsledné odpovědi jsou opět celkem očekávané, protože tato kompetence se týká spíše klasických knihovnických profesí, které nejsou v rámci této práce zahrnuty. U informačních profesionálů v podnikové sféře je tato málo využitelná. Do dotazníku jsem tuto otázku zařadila, protože se jedná o základní kompetence vyučované v rámci povinného předmětu Identifikační popis.

Otázka č. 20: Dovednost praktické katalogizace dokumentů na monografické, seriálové i analytické úrovni

V případě této otázky odpovědělo rovněž 26 respondentů. Téměř všichni respondenti uvedli, že tuto dovednost nepoužívají. Jen jeden respondent uvedl, že tuto dovednost využívá výjimečně. Stejně jako v případě několika předchozích otázek, nestudovaný knihovník s největší pravděpodobností problematice katalogizace nerozumí a v rámci profese informačního profesionála v podnikové sféře takové dovednosti tedy nevyužije.

Graf 19: Dovednost praktické katalogizace dokumentů na monografické, seriálové i analytické úrovni

Následující dvě otázky se týkají znalostí historie knihy, knižní kultury a knihoven a byly do dotazníku zařazeny především proto, že jsou vyučovány na UISK v rámci povinných předmětů bakalářského studia:

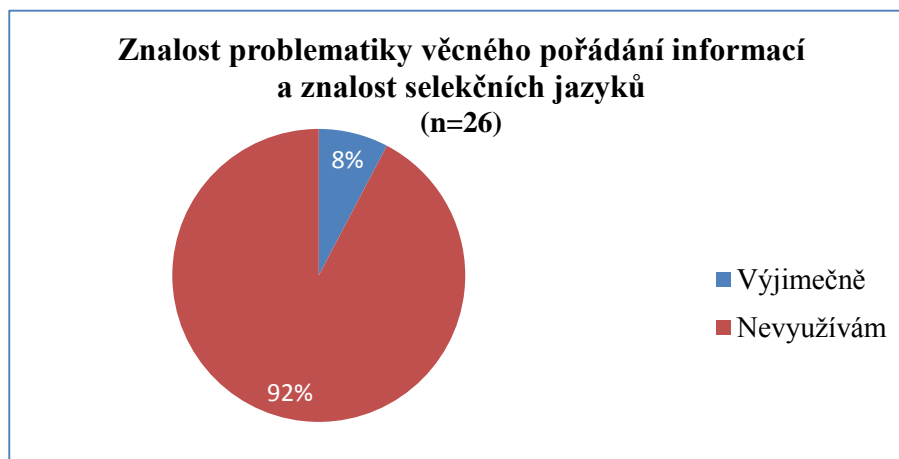
Otázka č. 21: Znalost historického vývoje knihy a knižní kultury od starověku po současnost

Otázka č. 22: Znalost dějin knihoven a informačních institucí, a dále znalost hlavních představitelů od starověku po současnost

Přestože znalost historie je jistě potřebná z hlediska všeobecného přehledu člověka, výsledné odpovědi potvrzují původní předpoklad, že **tyto kompetence ve své práci nevyužívá žádný z respondentů, kteří na tyto dvě otázky odpověděli.**

Otázka č. 23: Znalost problematiky věcného pořádání informací, znalost jednotlivých typů selekčních jazyků

Problematika selekčních jazyků a věcného pořádání informací je vyučována v rámci povinného předmětu Věcné pořádání informací. Na otázku odpovědělo 26 respondentů, z nichž 92 % odpovědělo, že tuto kompetenci vůbec nevyužívá. Pouze dva respondenti uvedli, že tyto znalosti využívají výjimečně.

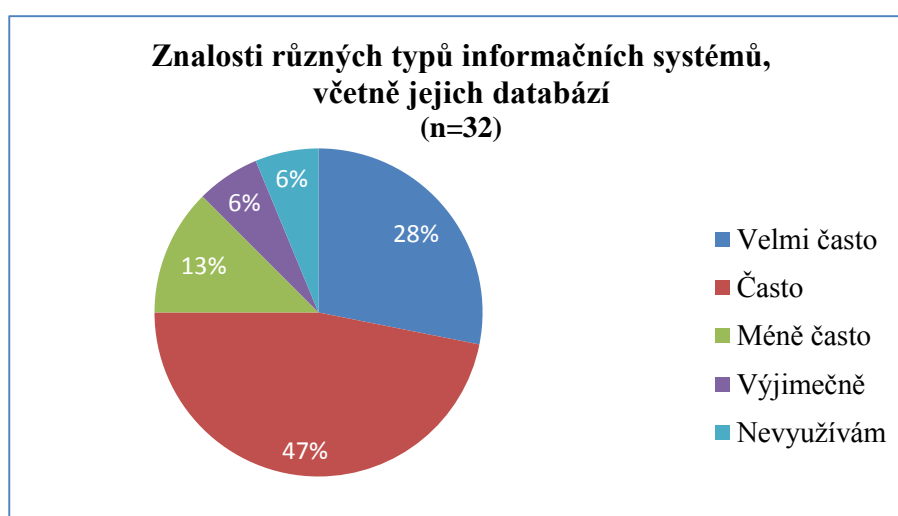

Graf 20: Znalost problematiky věcného pořádní informací a znalost selekčních jazyků

Výsledné odpovědi nepotvrdily můj původní předpoklad, že respondenti znají a ve své práci využívají některé, převážně oborové, selekční jazyky. Informace vyplývající z mé praxe potvrzují, že se dnes informační profesionálové běžně setkávají s mnoha typy selekčních jazyků v rámci různých databází a při vyhledávání je běžně používají - jedná se například o předmětová hesla, deskriptory tezauru či klíčová slova. Podle mého názoru se rovněž v případě této otázky jedná pravděpodobně o nedostatečnou orientaci našich respondentů v problematice, spíše než nepotřebnost této kompetence v profesi informačních profesionálů.

Otázka č. 24: Znalost různých typů informačních systémů, včetně jejich databází

Teorie informačních systémů, jejich databází, vstupů, výstupů a služeb, je vyučována v rámci předmětu Dokumentografické systémy. Na výše uvedenou otázku odpovědělo celkem 32 respondentů.

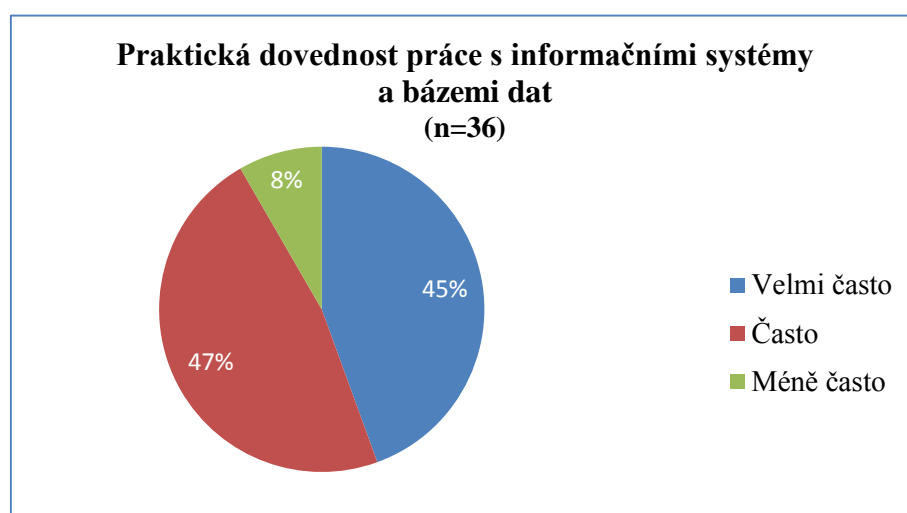

Graf 21: Znalosti různých typů informačních systémů, včetně jejich databází

Oproti mému očekávání odpověděli kladně na tuto otázku jen tři čtvrtiny respondentů. Dalších 13 % uvedlo, že tyto znalosti využívá méně často. Zbylí čtyři respondenti odpověděli, že tyto kompetence využívají výjimečně nebo vůbec ne. Na základě mých zkušeností z praxe se lze domnívat, že alespoň nějaké informační systémy a databáze by měl znát a používat opravdu každý informační profesionál působící v podnikové sféře.

Otázka č. 25: Praktická dovednost práce s informačními systémy a bázemi dat o dokumentech a informačních zdrojích

Na tuto otázku odpovědělo opět všech 36 respondentů, z nichž se, podle očekávání, vyjádřilo kladně více než 90 % respondentů. Zbýlých 8 % uvádí, že využívá praktické dovednosti méně často.

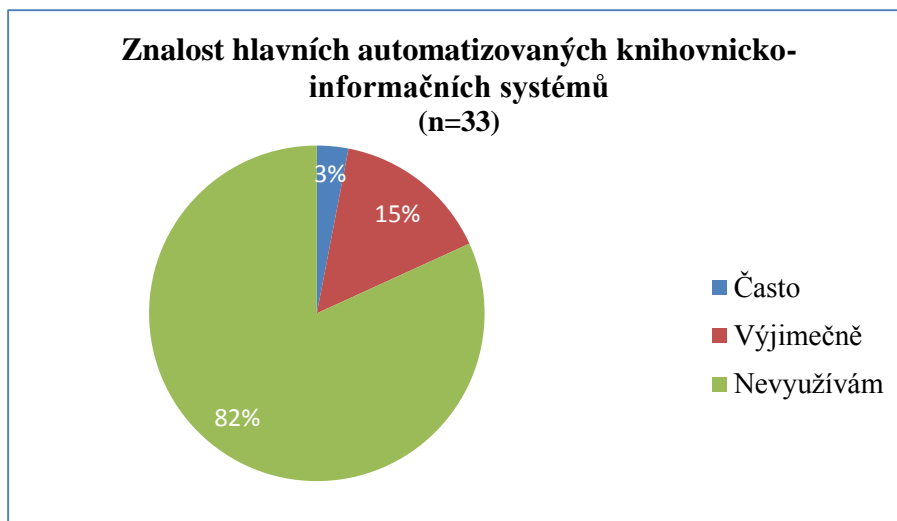

Graf 22: Praktická dovednost práce s informačními systémy a bázemi dat

Zjištěné výsledky jsou v souladu s mým předpokladem a mými zkušenostmi a potvrzují, že praktické dovednosti práce informační systémy jsou nedílnou součástí profese informačních profesionálů.

Otázka č. 26: Znalost hlavních automatizovaných knihovnicko-informačních systémů

Znalost problematiky informačních technologií využívaných v knihovnách a informačních institucích je vyučována v předmětu Automatizace knihoven, a jak je již z názvu patrné, získané kompetence jsou aplikovatelné spíše v případě knihovnických profesí.

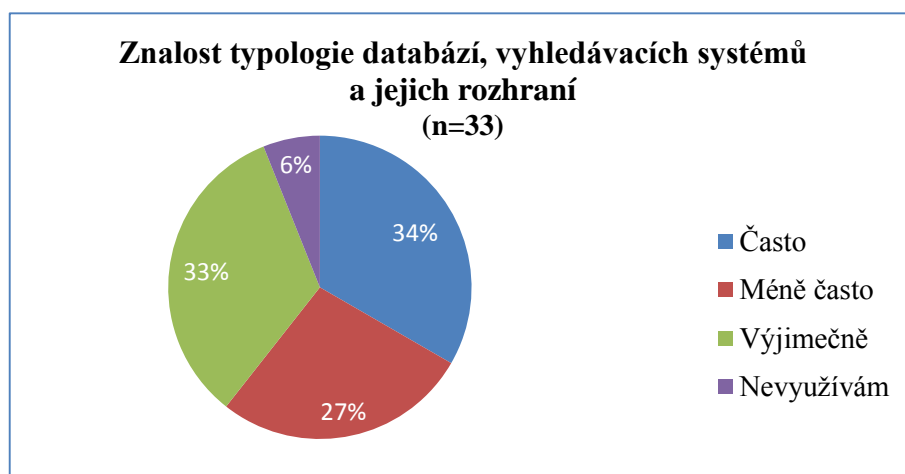

Graf 23: Znalost hlavních automatizovaných knihovnicko-informačních systémů

Tuto otázku zodpovědělo celkem 33 respondentů, z nichž jen jeden odpověděl kladně, tj. že využívá tyto systémy často. Dalších pět respondentů se vyjádřilo, že tyto kompetence při své práci využívají výjimečně a zbylých 82 % je nevyužívá. Výsledné odpovědi tedy potvrzují předpoklad, že tyto kompetence nepatří mezi ty, které by byly podnikovými informačními profesionály široce využívány.

Otázka č. 27: Znalost typologie databází, vyhledávacích systémů a jejich rozhraní

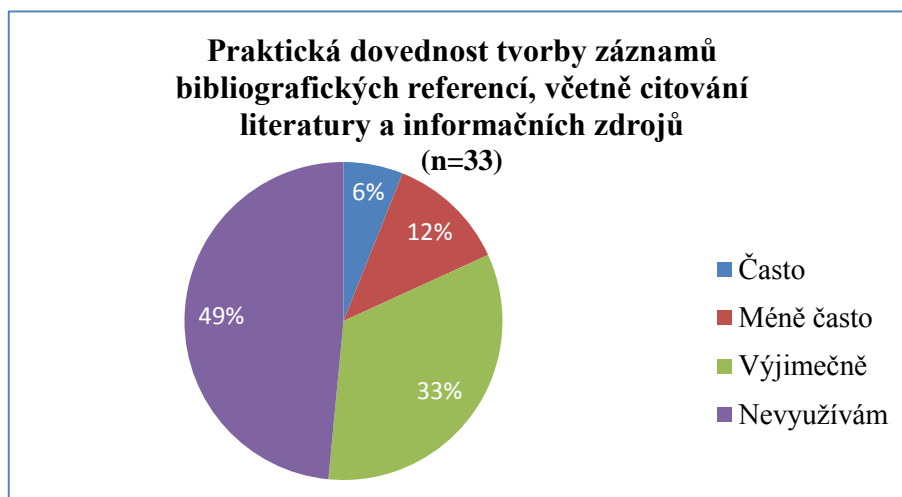
Odpovědi na tuto otázku jsou velmi vyrovnané, z celkových 33 respondentů jich jen třetina odpověděla, že takové znalosti používá často. Další necelá třetina uvádí využití těchto znalostí jako méně časté. Zbylých 39 % procent považuje jejich využitelnost jako nedůležitou. Z výsledných odpovědí je patrné, že teoretické znalosti jsou našimi respondenty považovány jako méně potřebné než praktické dovednosti.

Graf 24: Znalost typologie databází, vyhledávacích systémů a jejich rozhraní

Otázka č. 28: Praktická dovednost tvorby záznamů bibliografických referencí, včetně citování literatury a informačních zdrojů

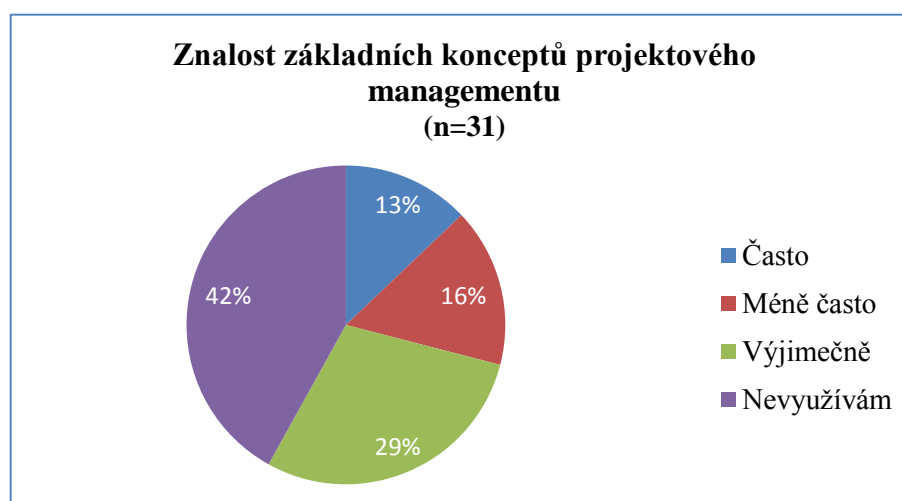
Zde se jedná o další kompetenci vyučovanou v rámci povinných předmětů studijního oboru Informační studia a knihovnictví, která je více zaměřena na knihovnické profese, případně na akademické profese. Na tuto otázku odpovědělo celkem 33 respondentů. Pouhých 18 % z nich se vyjádřilo pozitivně, dalších 23 % tyto kompetence využijí jen výjimečně a necelá polovina je nevyužívá vůbec.

Graf 25: Praktická dovednost tvorby záznamů bibliografických referencí, včetně citování literatury a informačních zdrojů

Otázka č. 29: Znalost základních konceptů projektového managementu

Kompetence zmíněné v této otázce jsou vyučovány v rámci povinného předmětu Projektování informačních systémů. Dle mého názoru je tento předmět velmi přínosný nejen pro budoucí informační manažery, ale i celé spektrum dalších informačních profesí.

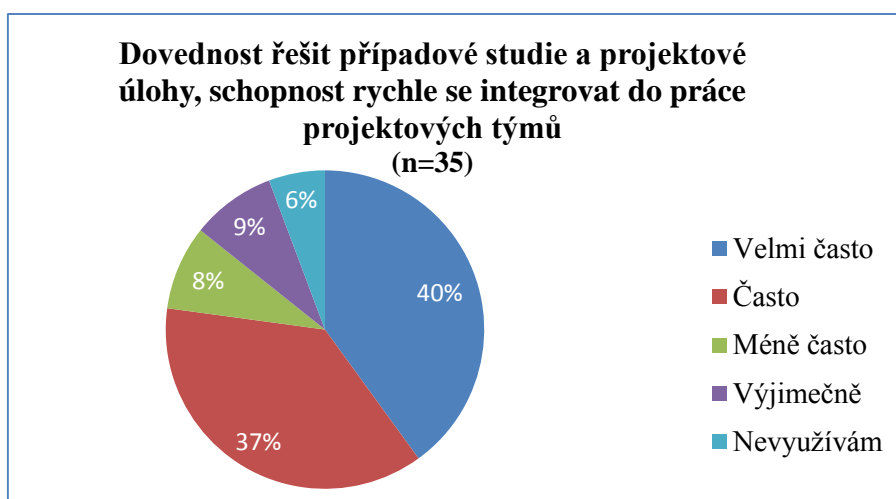

Graf 26: Znalost základních konceptů projektového managementu

Přesto se většina z 31 respondentů, tj. 71 %, vyjádřila negativně, tj. že tyto znalosti využívá výjimečně nebo vůbec. Velmi často je využívá jen 13 % respondentů. Tato zjištění zcela nekorespondují s mým výše uvedeným předpokladem. Výsledné odpovědi jsou nejspíše důkazem toho, že problematika projektového managementu není či dříve nebyla vyučována ve velkém měřítku, a proto respondenti tyto znalosti neuvádějí.

Otázka č. 30: Dovednost řešit případové studie a projektové úlohy, schopnost rychle se integrovat do práce projektových týmů

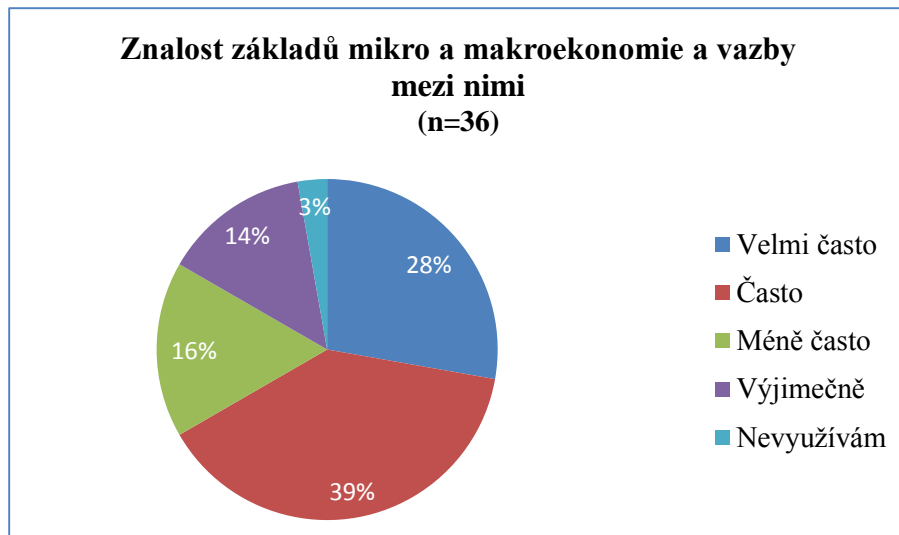
Na tuto otázku odpovědělo 35 respondentů, z nichž se více než tři čtvrtiny vyjádřily kladně. Pouhých 6 % respondentů uvedlo, že tyto schopnosti a dovednosti nevyužívá vůbec. Toto je důkazem, že v práci dnešních informačních profesionálů je tato kompetence vyžadována poměrně často a její vyučování v rámci studijního oboru Informační studia a knihovnictví na FF UK je zcela v souladu s požadovanými trendy.

Graf 27: Dovednost řešit případové studie a projektové úlohy, schopnost rychle se integrovat do práce projektových týmů

Otázka č. 31: Znalost základů mikro a makroekonomie a vazby mezi nimi

K této otázce se vyjádřilo 36 respondentů, z jejichž odpovědí vyplývá, že plně dvě třetiny považují znalost základů ekonomie jako důležité pro vykonávání jejich povolání. Dalších 16 % uvádí potřebnost jako méně častou. Pouze pět respondentů uvedlo, že takové znalosti využívá jen výjimečně a jen jeden je nevyužívá vůbec.

Graf 28: Znalost základů mikro a makroekonomie a vazby mezi nimi

Výsledné odpovědi odpovídají i mému osobnímu zkušenostem, že znalost alespoň základů ekonomie je v dnešní době velmi potřebná nejen v informačních profesích. Tato zjištění dále korespondují i s oborovým zaměřením studia respondentů, z nichž téměř polovina absolvovala studium ekonomicky zaměřených oborů.

Otázka č. 32: Uveďte, prosím, jaké kompetence Vám ve výše uvedeném výčtu chyběly

Otázka, která uzavírala celý dotazník, byla otevřená a dávala respondentům možnost vyjádřit se ke kompetencím, které podle jejich názoru v dotazníku chyběly. Na základě výsledných odpovědí jsem provedla srovnání, zda jsou uvedené kompetence vyučovány v rámci studijního oboru Informační studia a knihovnictví na Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK v Praze. Odpovědi poskytlo celkem 14 respondentů. Zmíněné chybějící kompetence se týkají zejména oblasti rešeršních činností, analýzy informací a také informačních a databázových systémů. Odpovědi, které obsahovaly zcela totožné nebo podobné kompetence, jsem pro větší přehlednost přiřadila k sobě.

„Metody průzkumu trhu“

„Hlubší znalosti a dovednosti primárního výzkumu“

Výše požadované kompetence lze získat v několika odborných předmětech. Jedná se například o předmět **Rešeršní strategie**, který pokrývá základní odborné činnosti informačního specialisty při vyhledávání v online systémech a poskytuje komplexní přehled rešeršních metod a jejich využití v praxi. V rámci předmětu **Výzkumné metody** jsou dále

představeny možnosti aplikace matematiky a statistiky při řešení praktických úkolů v oblasti práce s informačními systémy a jsou také procvičovány různé výzkumné techniky. Hlubší znalosti a dovednosti lze získat také v několika dalších předmětech vyučovaných na Katedře sociologie. Jedná se zvláště o **Marketingový výzkum, Kvalitativní metody, Kvantitativní metody a Metody a techniky sociologického výzkumu.**

„Metoda dataminingu a hlubší znalost statistických metod“

Tuto oblast pokrývá například seminář **Získávání znalostí z dat**, jehož cílem je seznámení s vybranými systémy pro dobývání znalostí z dat. Součástí předmětu je i praktická aplikace systému na ukázkové nebo vlastní databázi. Specializovaný předmět **Datamining pro humanitní vědy** seznamuje se současnými trendy a nabízí praktické procvičování celé řady metodických postupů. Oblast statistických metod zahrnuje přímo předmět **Pokročilé statistické metody**, vyučovaný v rámci Katedry sociologie. Dalším relevantním předmětem je **Statistika v sociálním výzkumu**, která blíže představuje základní pojmy teorie pravděpodobnosti, matematické statistiky, a rovněž způsoby zpracování dat získaných při sociálních výzkumech.

„Metody prezentace a vizualizace dat“

Téma prezentování informací je rovněž zahrnuto v několika předmětech. Jedná se zejména o předmět **Reprezentace znalostí**, jehož cílem je seznámení se základními formami reprezentace znalostí a metodami jejich efektivního zpracování. Oblast vizualizace dat je pak blíže představena v rámci

„Znalosti a metody ekonomické analýzy trhu a podniků“

„Competitive intelligence“

„Chybí mi zde studijní předměty na téma Analýza konkurence a Ekonomická analýza podniku“

Problematikou analýzy konkurence se zabývá výběrový předmět s názvem **Competitive intelligence**, který přesně zahrnoval problematiku analýzy konkurence. Předměty zabývající se přímo ekonomickou analýzou podniku jsou nabízeny v rámci fakulty sociologie. Jedná se zejména o předmět **Finanční analýza**, který zahrnuje rozbor finančních výkazů, analýzu absolutních a poměrových ukazatelů, představuje predikční modely a mezipodnikové srovnávání. Měření efektivnosti. Oblast ekonomie částečně pokrývá i několik předmětů

vyučovaných přímo na ÚISK: **Základy informační ekonomiky** či **Informační politika a informační ekonomika**.

„Hlubší znalosti oblasti firemních IS a portálů“

Oblast firemních informačních systémů je na zmiňovaném studijním oboru velmi dobře pokryta v rámci řady přednášek a seminářů. Jedná se o předměty **Podnikové informační systémy**, **Projektování podnikových informačních systémů** a **Technologie provozu informačních systémů**, v nichž je prezentován a procvičován teoretický a metodologický přístup k procesu vytváření projektů podnikových informačních systémů.

„Databázové systémy“

„Praktické dovednosti tvorby databází“

„Zcela postrádám předměty zaměřené na problematiku datové analytiky“

Kurikulum studijního oboru INSK nabízí několik předmětů zaměřených na tuto oblast. Jedná se například o předmět **Datové a procesní modely a značkovací jazyky**, kde se posluchači naučí základům datového modelování a osvojí si základy jazyků SQL a XML. Pro zájemce o prohloubení znalostí a dovedností v této oblasti je dále nabízen předmět **Databáze SQL**, který představuje detailní pohled na datové struktury, procesní modely a práci v jazyce SQL a formulování SQL dotazů.

„Využívání nových technologií - sociálních médií, RSS apod.“

Tato oblast je výborně pokryta v rámci příbuzného studijního oboru Studia nových médií, který je rovněž realizován Ústavem informačních studií a knihovnictví. Předměty tohoto studijního oboru si mohou zapisovat i studenti oboru INSK. Fakulta sociologie nabízí také předmět **Analýza sociálních sítí v praxi**, který nabízí teoretické i praktické znalosti procházení sociálních sítí

„Doporučil bych oblast právní problematiky - ochranné značky, autorská práva, Open Access a Creative Commons“

V rámci oboru INSK je nabízeno několik předmětů, které zahrnují problematiku legislativy zaměřené na zabezpečení svobodného přístupu k informacím a ochrany průmyslového vlastnictví. Patří sem **Informační politika a informační ekonomika** a také **Základy práva**. Problematiku otevřeného přístupu dále podrobně mapuje výběrový seminář **Open Access a zdroje OA informací**.

„Teorie a praktické dovednosti na téma marketing a zvláště digitální marketing“

Téma marketingu je pokryto v několika předmětech. **Management informačních služeb** poskytuje ucelený přehled o teorii, pracovních metodách a postupech marketingu se zaměřením na informační služby. Předmět **Marketingové nástroje**, je zaměřen na spotřebitelský trh a tvorbu marketingového plánu. V rámci výběrového předmětu **Marketingová komunikace** jsou představeny nástroje komunikačního mixu a jejich využívání ve strategii marketingové komunikace. Praktické dovednosti jsou procvičovány na případových studiích z oblasti marketingové komunikace.

V případě výše zmíněných předmětů se jedná především o povinné i povinně volitelné předměty magisterského studia. Nabídka předmětů je v jednotlivých semestrech různě obměňována a aktualizována. Vzhledem k tomu, že se zde jedná o multidisciplinární studijní obor, studující si mohou zapsat relevantní předměty nabízené i jinými katedrami a ústavami v rámci FF UK, což zajišťuje opravdu pestrou nabídku studijních předmětů.

5.3 Závěry průzkumu

Úkolem průzkumu bylo zjistit, jaké kompetence jsou vyžadovány v rámci různých profesí informačních profesionálů působících v podnikové sféře. Otázky byly pokládány na základě kompetencí, které jsou v současnosti vyučovány v rámci bakalářského studia studijního oboru INSK na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V závěru průzkumu se respondenti se mohli vyjádřit ke kompetencím, které dle jejich názoru ve výčtu chyběly. Po sběru a analýze odpovědí lze tedy přistoupit k ověření hypotéz, které byly blíže specifikovány v kapitole 5.1.3. Jedná se o dvě pracovní hypotézy a hlavní hypotézu.

Pracovní hypotéza 1: *Informační profesionálové jsou vysokoškolsky vzdělání, a to především v oblasti studijních oborů informačního charakteru.*

Tuto pracovní hypotézu můžeme ověřit na základě odpovědí na otázky č. 3 a 4. Posouzením výsledných odpovědí můžeme konstatovat, že většina respondentů absolvovala vysokoškolské studium, a to zejména na úrovni magisterské. Z hlediska oborového zaměření u respondentů však převládá absolutorium ekonomických a inženýrských oborů. Z tohoto důvodu byla tedy **platnost této pracovní hypotézy vyvrácena.**

Pracovní hypotéza 2: *Pro efektivní vykonávání své práce potřebují podnikoví informační profesionálové znalosti cizích jazyků.*

Platnost této pracovní hypotézy můžeme ověřit na základě odpovědí na otázky č. 5, 6 a 7. Analýzou výsledků můžeme konstatovat, že znalosti cizích jazyků jsou pro vykonávání profese podnikových informačních profesionálů opravdu nezbytné. Proto byla **platnost této pracovní hypotézy potvrzena.**

Hlavní hypotéza: *Kompetence vyučované v rámci studijního oboru Informační studia a knihovnictví na FF UK jsou relevantní a využitelné v rámci profese informačních profesionálů v podnikové sféře.*

Na základě výsledných odpovědí můžeme konstatovat, že většina dotazovaných kompetencí je pro podnikové informační profesionály relevantní. Velmi pozitivní odpovědi byly zachyceny zejména v části týkající se obecných kompetencí. V rámci speciálních kompetencí byla vyjádřena potřeba u větší části kompetencí. Vzhledem k tomu, že studium vychází z klasického knihovnického rámce, jsou v rámci povinných předmětů částečně vyučovány rovněž specializované knihovnické kompetence. Potřeba většiny z těchto kompetencí byla vyhodnocena jako malá nebo žádná. Analýzou odpovědí na otázku č. 32, lze dále konstatovat, že znalosti, schopnosti a dovednosti uvedené respondenty jako chybějící, je možné v rámci studia INSK získat. Toto je možné zejména díky pestré nabídce studijních předmětů, které jsou pro studenty tohoto studijního oboru přístupné i na jiných katedrách a ústavech v rámci FF UK. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze konstatovat, že **platnost hlavní hypotézy byla potvrzena.**

Výsledky odpovědí na otevřenou otázku týkající se kompetencí, které respondenti postrádají v současné nabídce bakalářského studia, ukázaly, že některé kompetence potřebné pro dnešní podnikové informační profesionály nejsou přímo v rámci INSK vyučovány. Jedná se především o předměty z oblasti mikroekonomie, statistické metody a metody výzkumu. Přestože jsou zmíněné kompetence nabízené a přístupné na ostatních katedrách FF UK, současné kurikulum studijního oboru Informační studia a knihovnictví na FF UK by se podle mého názoru mělo částečně inovovat a rozšířit o nabídku studijních předmětů, zajišťujících výše zmíněné kompetence.

6 Závěr

Objem všech informací na Zemi každoročně narůstá neuvěřitelnou rychlostí. Na základě některých výzkumných studií (GANTZ, REINSEL, 2012) se dokonce předpokládá, že objem digitalizovaných dat ve světě se každé dva roky zdvojnásobí a do roku 2020 vzroste až na neuvěřitelných 40000 exabytů, což bude představovat více než 5200 gigabytů na každého člověka. Není proto pochyb, že role informačních profesionálů, tedy odborníků na vyhledávání a zpracování informací, bude v budoucnu čím dál významnější a potřebnější.

Je proto třeba na tento fenomén připravit studenty ještě před vstupem na pracovní trh tak, aby v této náročné době obstáli. A zde musíme zdůraznit velmi důležitou úlohu vzdělavatelů, kteří by měli monitorovat trendy trhu práce a průběžně inovovat svá kurikula na základě požadavků trhu. Na základě zjištění v Kapitole 3 můžeme potvrdit, že vysoké školy dnes nabízejí mnohem větší spektrum studijních oborů zaměřených na informační studia, než tomu bylo dříve. Výzkum představený v praktické části nám poskytl bližší pohled na studium nabízené v rámci Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK v Praze. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že kompetence, které získávají absolventi tohoto studijního oboru, jsou v souladu s potřebami dnešních informačních profesionálů působících v podnikové sféře.

Informační profese je, podle mého názoru, velmi perspektivní. V dnešním digitálním věku, se již organizace nemohou spoléhat jen na tradiční informační zdroje, které používaly doposud. Podniky a instituce proto potřebují právě informační profesionály, kteří pro ně mohou díky svým specializovaným dovednostem a schopnostem získat tolik potřebnou konkurenční výhodu. Ve vyspělých západních zemích je již dnes profese informačních profesionálů velmi ceněná a vyhledávaná. V našem prostředí se zatím tato profese postupně etabluje a bude nejspíše ještě nějakou dobu trvat, než se organizace v širším měřítku přesvědčí o tom, že právě dovednosti a znalosti informačních profesionálů mohou nejvíce přispět k dosažení jejich podnikatelských cílů v dnešní informační době.

7 Seznam použité literatury

ABELS, Eileen et al. Competencies for Information Professionals of the 21st Century, Revised edition. Special Libraries Association, 2003. Dostupné z: <https://www.sla.org/about-sla/competencies/>

ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, ©2014. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [cit. 2014-06-22]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani>.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. Dotisk 3.vyd. Praha: Karolinum, 2002, 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

EINSTEIN, Albert. „Know where to find the information and how to use it - that’s the secret of success”. Dostupné z: <http://www.alberteinsteinquotes.com/quote/c0579/know-where-to-find-the-information-and>.

Fakulta informačních technologií: České vysoké učení technické v Praze [online]. Praha : České vysoké učení technické. Poslední změna: 24. 7. 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.fit.cvut.cz.

Fakulta provozně ekonomická Západočeské univerzity v Plzni [online]. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.fek.zcu.cz>.

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze: [online]. Praha : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. ©2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.cuni.cz.

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě [online]. Opava : Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě. © 2011 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.fpf.slu.cz.

GANTZ, John a David REINSEL. The Digital Universe in 2020: Big data, Bigger Digital Shadows, and Biggest Growth in the Far East. IDC iView. Dostupné z: <http://www.emc.com/collateral/analyst-reports/idc-the-digital-universe-in-2020.pdf>.

HUNT, Deborah. The Accidental Knowledge Manager: Another Role for Independent Information Professionals. *Bulletin of the American Society for Information Science and Technology* [online]. October/November 2010, volume 37, issue 1 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: https://www.asis.org/Bulletin/Oct-10/OctNov10_Hunt.pdf.

INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS, [2014]. *IFLA: Code of Ethics for Librarians and other Information Workers*. [online]. Last update: September 11, 2014 [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.ifla.org/publications/ifla-code-of-ethics-for-librarians-and-other-information-workers--short-version->.

KALOUSKOVÁ, Pavla a Jiří VOJTĚCH. Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – souhrnný pohled. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Praha : 2008. Dostupné z:

http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Potreby_zamestnavatele_souhrn.pdf.

LACHANCE, Janice. The Role of Information Professionals in the Digital Age:Improving the visibility of Information Professionals, Tokyo, 2009. Dostupné z:

<http://www.sla.org/content/SLA/alignment/portal/documents/express/communications-resources/The%20Role%20of%20Information%20Professionals.pdf>.

LEXIS NEXIS. The Past, Present and Future of Information Management Report. Lexis Nexis, a division of Reed Elsevier Inc. © 2014.

Masarykova univerzita: Filozofická fakulta [online]. Brno : Filozofická fakulta

Masarykova univerzita. © 2009 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.phil.muni.cz/.

Národní soustava povolání: NSP [online]. [Praha]: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2007-2015 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://nsp.cz>.

NANTL, Jiří. Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky. 1. díl, Národní deskriptory. 2. rev. vyd. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011. 47 s. ISBN 9788025485699.

NSK: Národní soustava kvalifikací [online]. [Praha]: Národní ústav pro vzdělávání a

Trexima ©2006-2014 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.narodnikvalifikace.cz>.

PLANKOVÁ, Jindra. Informační pracovník. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2015-01-24]. Dostupné z:

http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000732&local_base=KTD.

Provozně ekonomická fakulta [online]. Praha : Česká zemědělská univerzita. © 2007- [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.pef.czu.cz.

QuestionPro.com [online]. Seattle : ©Vivek Bhaskaran, 2002-2015 [cit. 2015-06-13].

Dostupné z: <http://www.questionpro.com>.

REICHEL, Jiří, 2009. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Praha: Grada, 2009, 184 s. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

SPIEGELMAN, Barbara M. a Nancy Flury CARLSON. Corporate Information Centers. In: *Encyclopedia of Library and Information Sciences* [online]. New York : Taylor and Francis, 2009 [cit. 2015-03-14]. Dostupné z:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1081/E-ELIS3-120008625#.VXSXO8-qqkq>.

Univerzita Hradec Králové: Fakulta informatiky a managementu [online]. Hradec Králové : Univerzita Hradec Králové. © 2010 - 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.uhk.cz/cs-CZ/FIM.

VLASÁK, Rudolf. Informační sektor, informační profese a informační vzdělání. Národní knihovna. 2001, č.3, s.159-168. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/NKKR0103/0103159.html>.

Vysoká škola ekonomická [online]. Praha : Vysoká škola ekonomická. © 2000-2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.vse.cz.

Vysoké učení technické v Brně: Fakulta podnikatelská [online]. Brno : Vysoké učení technické v Brně [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.fbm.vutbr.cz.
Vyšší odborná škola informačních služeb [online]. Praha : Vyšší odborná škola informačních služeb © 2003-2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: www.sks.cz.

Word Cloud Generator [online]. London : ©Jason Davies, 2014 [cit. 2015-06-28]. Dostupné z: <https://www.jasondavies.com/wordcloud/#>.

8 Seznam tabulek

Tabulka 1: Vybraná povolání a typové pozice dle Národní soustavy povolání	17
Tabulka 2: Deskriptory Národní soustavy kvalifikací na vybraných vzdělanostních úrovních EQF.....	21
Tabulka 3: Přehled nabízených studijních oborů v oblasti informačních studií či informační vědy	26

9 Seznam obrázků

Obrázek 1: Pracovní pozice respondentů	36
--	----

10 Seznam grafů

Graf 1: Délka praxe v oboru	37
Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	37
Graf 3: Absolvované studijní obory	38
Graf 4: Používané cizí jazyky.....	39
Graf 5: Převažující forma používání cizích jazyků	40
Graf 6: Znalost cizích jazyků.....	41
Graf 7: Prezentační dovednosti	41
Graf 8: Dovednost rychlého/efektivního čtení	42
Graf 9: Dovednost práce v týmu	43
Graf 10: Znalost základů sociální komunikace a komunikačních procesů	44
Graf 11: Praktická dovednost efektivní komunikace s jinými osobami.....	44
Graf 12: Znalost základní orientace v potřebách informační společnosti	45
Graf 13: Znalosti základních okruhů práce s informacemi	46
Graf 14: Znalost základů logiky	46
Graf 15: Základní dovednosti práce s IT	47
Graf 16: Znalosti knihovnických procesů a organizace knihoven	48
Graf 17: Dovednost organizace práce v knihovně.....	48
Graf 18: Znalost teorie organizace bibliografických informací, katalogizačních pravidel a struktury a funkce katalogu	49
Graf 19: Dovednost praktické katalogizace dokumentů na monografické, seriálové i analytické úrovni	50
Graf 20: Znalost problematiky věcného pořádku informací a znalost selekčních jazyků..	51
Graf 21: Znalosti různých typů informačních systémů, včetně jejich databází.....	51
Graf 22: Praktická dovednost práce s informačními systémy a bázemi dat.....	52
Graf 23: Znalost hlavních automatizovaných knihovnicko-informačních systémů.....	53
Graf 24: Znalost typologie databází, vyhledávacích systémů a jejich rozhraní	53
Graf 25: Praktická dovednost tvorby záznamů bibliografických referencí, včetně citování literatury a informačních zdrojů	54
Graf 26: Znalost základních konceptů projektového managementu	54
Graf 27: Dovednost řešit případové studie a projektové úlohy, schopnost rychle se integrovat do práce projektových týmů.....	55
Graf 28: Znalost základů mikro a makroekonomie a vazby mezi nimi.....	56

Příloha 1

V rámci školského zákona bylo definováno osm kvalifikačních úrovní vzdělávání dle Evropského rámce kvalifikací (Nantl, 2011).

Kvalifikační úroveň	Stupně vzdělání podle školského zákona
EQF 1	Základní vzdělání
EQF 2	Střední vzdělání, Střední vzdělání s výučním listem (dvouleté)
EQF 3	Střední vzdělání s výučním listem
EQF 4	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
EQF 5	Specializace navazující na maturitu
EQF 6	Vyšší odborné vzdělání, Vysokoškolské bakalářské vzdělání
EQF 7	Vysokoškolské magisterské vzdělání
EQF 8	Vysokoškolské doktorské vzdělání

Příloha 2

Seznam sledovaných klíčových kompetencí v rámci průzkumu potřeb zaměstnavatelů ve znalostním sektoru (Doležalová, 2014)

Sledované klíčové kompetence
Adaptabilita a flexibilita
Čtení a porozumění pracovním instrukcím
Komunikační schopnosti (ústní a písemný projev)
Nést zodpovědnost
Ochota učit se
Práce s čísly při pracovním uplatnění
Schopnost prezentace a vyjádřit svůj názor
Schopnost rozhodovat se
Schopnost řešit problém
Schopnost řešit stresové situace
Schopnost týmové práce
Schopnost vést
Umění jednat s lidmi
Zběhlost v cizích jazycích
Zběhlost v používání výpočetní techniky
Zběhlost v zacházení s informacemi

Příloha 3

Seznam pracovních pozic respondentů průzkumu v Kapitole 5 - Praktická část	
Analytička	Knowledge Coordinator
Analytik trhu	Knowledge Specialist
Analytik zahraničního obchodu	Knowledge Specialist
Asistent oddělení znalostního managementu	Market Analyst
Business Analyst	Market Researcher
Content Manager	Osoba zodpovědná za vedení knihovny v advokátní kanceláři
Data Scientist	Pomocný výzkumník
Databázový specialista	Research Analyst
Databázový specialista	Research Analyst
Datový analytik	Research Analyst
Funkční analytik	Research Expert
Informační analytik	Senior informační specialista
Informační analytik - farmaceutický průmysl	Senior Market Researcher
Informační specialista	Sr. Research Analyst
Informační specialistka	Social Marketing Analyst
Information Specialist	Specialista znalostní báze
Information Specialist	Výzkumník
Knowledge Analyst	Výzkumník

Příloha 4

Plné znění dotazníku k průzkumu v Kapitole 5 - Praktická část:

Vážení přátelé,

ráda bych požádala o Vaši pomoc s vyplněním dotazníku, který je součástí průzkumu zaměřeného na kompetence informačních profesionálů působících v podnikové sféře. Průzkum je určen pro mou bakalářskou práci na téma Uplatnění informačních profesionálů v praxi. Posláním průzkumu je snaha zjistit aktuální potřeby podnikových informačních pracovníků a na základě výsledků průzkumu zhodnotit přínosnost a aktuálnost předmětů bakalářského kurikula oboru Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Většina otázek v dotazníku je zaměřena na zhodnocení potřebnosti kompetencí, které jsou v současné době vyučovány v rámci povinných předmětů na bakalářském stupni oboru Informační studia a knihovnictví FF UK. V závěru dotazníku jsem zařadila jednu otázku otevřenou, kde budete požádáni o vyjádření, které kompetence vám v uvedeném výčtu chyběly. Velmi si cením Vaší ochoty a času, který věnujete vyplňování tohoto dotazníku.

Martina Scheibová

Uveďte, prosím, název pozice, na které v současné době působíte:

--

Délka Vaší praxe v oboru:

1. méně než 2 roky
2. 2 - 5 let
3. 6 - 10 let
4. více než 10 let

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

1. Střední vzdělání s maturitní zkouškou
2. Vysokoškolské – bakalářský studijní program a vyšší odborné vzdělání
3. Vysokoškolské – magisterský studijní program
4. Vysokoškolské – doktorský studijní program
5. Jiné

Jaký studijní obor jste absolvoval/a?

1. Informační studia a knihovnictví
2. Ekonomie/Management
3. Finance
4. Informatika
5. Jiný:

Zaškrtněte, prosím, cizí jazyky, jejichž znalost využíváte ve Vaší současné profesi:

1. Angličtina
2. Němčina
3. Francouzština
4. Španělština
5. Ruština
6. Jiný:

Zaškrtněte, prosím, způsob, jakým cizí jazyky ve Vaší profesi používáte:

1. Převážně písemnou formou
2. Převážně ústní formou
3. Obě formy

OBECNÉ KOMPETENCE

Do jaké míry využíváte následující kompetence na Vaší současné pozici?

	Velmi často	Často	Méně často	Výjimečně	Nevyužívám
Znalosti cizích jazyků	☐	☐	☐	☐	☐
Prezentační dovednosti	☐	☐	☐	☐	☐
Dovednost rychlého/efektivního čtení	☐	☐	☐	☐	☐
Dovednost práce v týmu	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost teoretických základů sociální komunikace a komunikačních procesů	☐	☐	☐	☐	☐
Praktická dovednost efektivní komunikace s jinými osobami	☐	☐	☐	☐	☐

SPECIÁLNÍ KOMPETENCE

Do jaké míry využíváte následující speciální kompetence na Vaší současné pozici?

	Velmi často	Často	Méně často	Výjimečně	Nevyužívám
Znalost základní orientace v potřebách informační společnosti	☐	☐	☐	☐	☐
Znalosti základních okruhů práce s informacemi	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost základů logiky	☐	☐	☐	☐	☐
Základní dovednosti práce s informačními technologiemi	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost knihovnických procesů a organizace knihoven	☐	☐	☐	☐	☐
Dovednost organizace práce v knihovně	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost teorie organizace bibliografických informací, katalogizačních pravidel a struktury a funkce katalogu	☐	☐	☐	☐	☐
Dovednost praktické katalogizace dokumentů na monografické, seriálové i analytické úrovni	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost historického vývoje knihy a knižní kultury od starověku po současnost	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost dějin knihoven a informačních institucí, a dále znalost hlavních představitelů od starověku po současnost	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost problematiky věcného pořádkání informací, znalost jednotlivých typů selekčních jazyků	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost různých typů informačních systémů, včetně jejich databází	☐	☐	☐	☐	☐
Praktická dovednost práce s informačními systémy a bázemi dat o dokumentech a informačních zdrojích	☐	☐	☐	☐	☐

	Velmi často	Často	Méně často	Výjimečně	Nevyužívám
Znalost hlavních automatizovaných knihovnicko-informačních systémů	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost typologie databází, vyhledávacích systémů a jejich rozhraní	☐	☐	☐	☐	☐
Praktická dovednost tvorby záznamů bibliografických referencí, vč. citování literatury a informačních zdrojů	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost základních konceptů projektového managementu	☐	☐	☐	☐	☐
Dovednost řešit případové studie a projektové úlohy, schopnost rychle se integrovat do práce projektových týmů	☐	☐	☐	☐	☐
Znalost základů mikro a makroekonomie a vazby mezi nimi	☐	☐	☐	☐	☐

Uveďte, prosím, jaké kompetence Vám ve výše uvedeném výčtu chyběly:

--